

JMG

Schibbye och Perssons Journey

- en kvalitativ analys av Göteborgs-Postens bevakning av "Etiopiensvenskarna" ur ett dramaturgi-perspektiv

Författare: *Viktor Eriksson och Max Sommerstein*

Handledare: *Mats Ekström*

Termin: *HT 2013*

Kurskod: *JU1532*

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
DEPT OF JOURNALISM, MEDIA AND COMMUNICATION

Abstract

Title: Schibbye och Persson's Journey: a qualitative analysis of Göteborgs-Posten's coverage of "etiopiensvenskarna" from a narrative perspective.

Authors: Viktor Eriksson and Max Sommerstein

Subject: Undergraduate research paper in journalism studies, Dept. of journalism, media and communication (JMG) University of Gothenburg

Term: Autumn 2013

Supervisor: Mats Ekström, JMG, Gothenburg University

Pages: 35

Purpose: To examine how the narrative-model *the hero's journey* is represented within the Swedish newspaper Göteborgs-Posten's articles on Johan Persson and Martin Schibbye, two Swedish journalists who were imprisoned while conducting journalism in Ethiopia.

Method: A combination of Ethnographic content analysis (ECA) and Compositional Interpretation (image-analysis).

Procedure: A strategic selection of articles published in the supplement *Skenprocessen i Addis Abeba*, in Göteborgs-Posten.

Results: The narrative model *the hero's journey* is clearly represented as cultural frames in Göteborgs-Posten's articles about Martin Schibbye and Johan Persson. The framing of the events are used to simplify the facts and to make them emotionally accessible. We have also determined that the steps of the model largely follow the same chronology in the articles as it does in *the hero's journey*. All in all, we have determined that journalism and myth has a closer relationship than one might think.

Key words: The hero's journey, narrative, framing, Göteborgs-Posten, Martin Schibbye, Johan Persson, qualitative analysis, image analysis.

Innehåll

Abstract	2
1. Inledning.....	4
2. Teoretisk ram och bakgrund.....	6
2.1 Framing.....	6
2.2 The Hero's Journey.....	8
2.3 Populärkulturell applikation.....	9
2.4 Kritik mot The Hero's Journey.....	9
2.5 Objektivt och engagerande samtidigt?.....	10
3. Metod, operationalisering och urval.....	11
3.1 Frame-analys/gestaltninganalys.....	11
3.2 Compositional interpretation - bildanalys.....	13
3.3 Urval	13
3.4 Operationalisering.....	14
3.5 Validitet och reliabilitet.....	14
4. Resultat och analys.....	15
4.1 The Departure	15
4.2 Initiation	19
4.3 Return.....	26
5. Diskussion och slutsatser	33
6. Referenser.....	36
7. Bilaga 1	39
7.1 Martin Schibbye och Johan Persson i Etiopien.....	39

1. Inledning

Vad är fakta och vad är fiktion? Under 1900-talet utvecklades journalistrollen i Sverige med ett genombrott under 1960- och 1970-talet, då den svenska journalistkåren i större grad krävde att stå oberoende från ägare, stat och politik (Djerf-Pierre & Wiik, 2012). De journalistiska idealen växte fram och cementerades i takt med att journalistrollen professionaliserades och idag förväntar vi oss en nyhetsrapportering som är sann, objektiv och balanserad. Samtidigt ökar kravet på att journalistiken ska vara engagerade och fånga läsaren. Hur ämnen gestaltas (framing) har därför blivit ett rikt forskningsområde under slutet av 1900-talet till idag.

Framing har etablerats som ett vedertaget fenomen inom journalistiken. Nyheter ramas in och gestaltas på ett sätt så att det blir förståeligt och greppbart för mottagaren. Detta förekommer i alla medier och i alla typer av nyhetsrapportering och det finns inget tydligt svar på om detta skulle vara negativt eller positivt. Positivt är det i den bemärkelsen att mottagaren blir mer bildad om hen lättare tar till sig nyheter som gestaltas på ett sätt som engagerar. Samtidigt blir det problematiskt om inramningen, framingen, bidrar till att läsarens åsikt om ämnet förändras. Detta i sig är inte negativt. Om information kommer fram genom till exempel granskning av politiker är det naturligt att publiken ändrar uppfattning om dessa. Men självklart kan framing också vara problematiskt. Ett exempel som tas upp i kapitlet *Teoretisk ram och bakgrund* handlar om en tidningsartikel om en högerextrem demonstration i USA och där gestaltningen av detta ämne tydligt kan påverka läsarens åsikter om gruppens rätt att demonstrera. Vad är rätt och vad är fel?

The hero's journey (Campbell, 2004) är en dramaturgimodell som visar på hur samma typ av hjälteberättelser återfinns i mängder av fiktion så som filmer, romaner och gamla myter. Vår tes är att denna modell används som ett gestaltungsredskap, medvetet eller omedvetet, i svensk media. Något som säkert kan uppfattas som upprörande, då journalistik trots allt ska bestå av fakta och fiktion, när denna modell är grundad i myter och fiktion. För att testa modellens närvaro och relevans undersöker vi Göteborgs-Postens bevakning av fallet Martin Schibbye och Johan Persson.

2013 publicerades en kandidatuppsats som undersökte inramningen av nyhetsrapporteringen av fallet Martin Schibbye och Johan Persson i olika stora dags- och kvällstidningar. En av slutsatserna som drogs var att Martin och Johan fick en hjältestatus i media och att detta kan påverka mottagarens tolkning och åsikter om fallet (Land & Svedberg, 2013). Detta tog sig uttryck på flera sätt, till exempel maktutövning genom att journalisterna "påvisade kunskaper om situationen som gemene man med största sannolikhet saknar och på så vis legitimerar sina idéer och värderingar som sanning" (Land & Svedberg, 2013).

När passeras gränsen mellan fakta och fiktion och vad skulle detta kunna innebära för journalistiken i ett större perspektiv? Dessa frågor ämnar vi titta närmare på i denna uppsats, där vi gör en fördjupning i Göteborgs-Postens bevakning av Martin Schibbye och Johan Persson ur ett dramaturgi-perspektiv. Det har bedrivits viss forskning kring modellen ur ett media-perspektiv (se kapitel 2: *Teoretisk ram och bakgrund*) men ännu inte med svensk media som underlag. Våra forskningsfrågor, det vi empiriskt vill utreda, är således:

- *Förekommer en inramning utifrån modellen the hero's journey i GP:s bevakning av fallet Martin Schibbye och Johan Persson?*
- *Hur tar denna inramning sig uttryck?*
- *Vad innebär det för journalistikens profession, normer och ideal, att en dramaturgimodell, grundad ur myter och fiktion, används som ett gestaltningsverktyg?*

Syftet med undersökningen, som är den första av sitt slag i Sverige, är som sagt att pröva närvaron och relevansen av *the hero's journey* som gestaltningsverktyg, samt i förlängningen att med hjälp av våra resultat diskutera vad slutsatserna innebär för journalistiken i ett större perspektiv. För att genomföra detta har vi gjort ett strategiskt urval av GP:s totala bevakning av fallet och detta urval har analyserats kvalitativt, både text och bild.

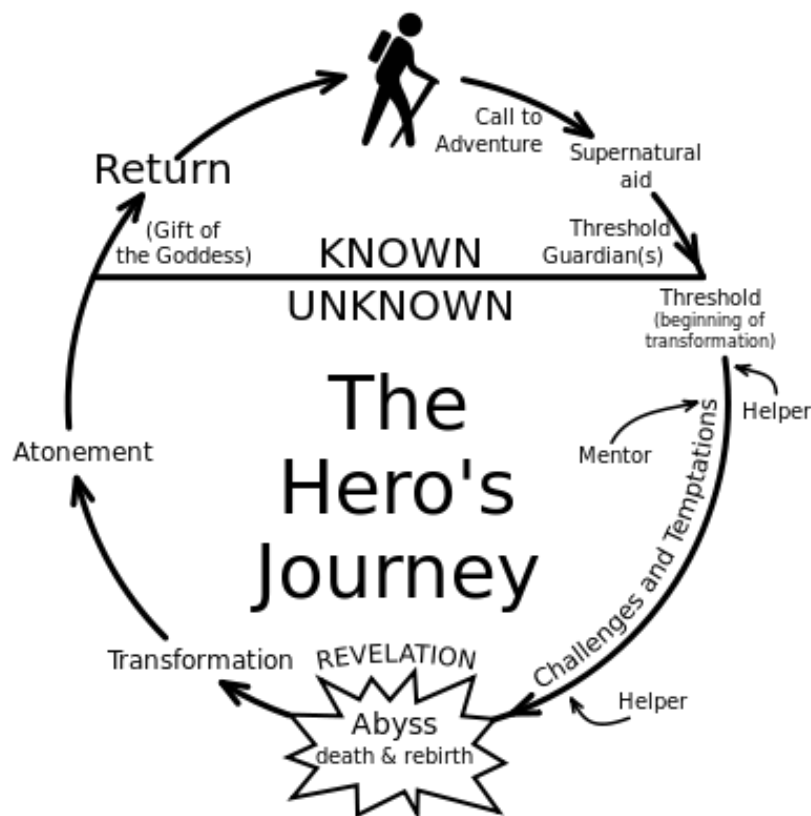

Bild 1. Översiktsbild över *the hero's journey*, Creative Commons, 2013.

För att tydliggöra är syftet med undersökningen inte att granska eller kritisera Johan Persson, Martin Schibbye eller andra svenska journalister. Syftet är snarare att utforska om journalistiken i sitt sökande efter objektivitet och sanning verkligen kan stå utanför mänsklighetens tusenåriga berättartraditioner.

2. Teoretisk ram och bakgrund

I denna del redogör vi för uppsatsen centrala teoretiska begrepp, tidigare forskning och bakgrund till vår undersökning.

2.1 Framing

Inramningen av en fråga kallas *frame* och har varit ett forskningsområde sedan 1970-talet (Tuchman, 1978). Begreppet framing formades för första gången 1972 av antropologen Gregory Bateson i boken *Steps to an Ecology of mind*. Framing som forskningsområde har till stora delar varit uppdelat mellan sociologisk forskning och psykologisk forskning. Den sociologiska forskningen fokuserar på vilka ord, bilder, fraser och liknande som används för att förmedla information. Det senaste årtiondet har fokus snarare legat på vilka effekter framing kan ha på mottagaren, att förstå och förklara psykologin bakom framing-effekter. Denna uppsats handlar däremot om att analysera texter och identifiera frames, inte fastställa framing-effekter.

Premissen för framingteorin är att en fråga eller ett problem kan ses från en mängd olika perspektiv och det perspektivet man utgår ifrån påverkar hur man själv ställer sig till frågan (Chong, Druckman, 2007). Det handlar alltså om hur ett ämne gestaltas, något som är generellt för all mänsklig kommunikation, men inom media är det intressanta inte bara hur något framstår utan hur det påverkar publiken.

... media frames influence opinions by stressing specific values, facts, or other considerations, endowing them with greater apparent relevance to the issue than they might appear to have under an alternative frame.
(Nelson et al., 1997)

Anledningen till att vissa frames förekommer i media är att de på ett enkelt sätt kan fånga läsaren. Detta genom att placera nya händelser i tidigare välkända ramar och därmed styra uppfattningen till det mest lättillgängliga känslomässiga planet. Kortfattat innehåller frames universella koder som påverkar mottagarens tolkning av ämnet (Van Gorp, 2009).

Framing kan upplevas både som något negativt och något positivt. Positivt i avseendet att reproducera sociala normer och negativt i avseendet att politiker och media-eliten på det här sättet kan manipulera mottagarens åsikter och uppfattningar på ett sätt som gynnar avsändarens intressen (Chong, Druckman, 2007).

Det finns flera olika typer och variationer av frames. ”Kulturellt inbäddade frames” är exempel på frames som är kulturellt rotade hos människan, till exempel skurk, hjälte och offer (Van Gorp, 2009, s86). Van Gorp tar upp ett exempel med en nyhet som rör fattigdom med en hemlös man med spritflaska i handen, sovandes på en bänk. Beroende på vilken frame man använder kan läsarens åsikt variera stort gällande vems fel det är att mannen ligger där. Skurk-ramen ger bilden av någon som inte vill arbeta, och som har utnyttjat systemet som

han inte bidrar till. Medan offer-ramen skulle visa på strukturella omständigheter som har bidragit till mannens öde.

Det är viktigt att poängtera att alla kulturella fenomen i media inte är frames i sig, utan blir det först när de används för definierbarhetens skull. Journalisten behöver däremot inte vara medveten om frame-teorin för att använda sig av frames. Frames förekommer överallt och blir speciellt tydliga i media när värderingar och normer skapas och reproduceras (Van Gorp, 2009). Ett exempel kan vara "skattebetalarnas pengar" istället för "statligt kapital" som pekar på att skattebetalarna har rätt att styra regeringens politik.

Chong och Druckman visar på två typer av frames vilka forskningsfältet främst har koncentrerat sig på: *equivalency frames* (ekvivalensgestaltning) och *emphasis- eller issue frames* (sakgestaltning).

Ekvivalensgestaltning innebär att ett ämne kan förmedlas genom olika formuleringar med samma logiska innehåll (Chong, Druckman, 2007). Det vill säga att informationen är densamma men inramningen av informationen är olika. Ett exempel på ekvivalensgestaltning är ett experiment som genomfördes 1984 av psykologerna Amos Tversky och Daniel Kahneman. I experimentet fick deltagare välja ett åtgärdsprogram för att hindra att en dödlig sjukdom spreds. De två programmen var identiska men det ena var formulerat utifrån hur många som skulle räddas, det andra var formulerat utifrån hur många som beräknades att dö (Chong Druckman, 2007). Formuleringarna innehöll samma logiska information men gestaltades på olika sätt. Från ett rationellt perspektiv bör dessa frames därmed inte spela någon roll.

Sakgestaltning innebär "olika men relevanta överväganden" (Chong, Druckman, 2007) kring ett ämne som mottagaren får ta ställning till. I ett experiment (Nelson, Clawson & Oxley, 1997) fick deltagare ta del av en av två gestaltningar av en Ku Klux Klan-demonstration. Den ena inramningen fokuserade på den allmänna säkerheten och ordningen och den andra på yttrandefriheten. De olika gestaltningarna genererade olika grader av tolerans för den typen av demonstrationer (Nelson, Clawson & Oxley, 1997).

<u>Exempel på typ av frame</u>	<u>Exempel på gestaltning</u>	<u>Appliceringsexempel</u>
<i>Metafor</i>	idéspruta, curlingföräldrar, IT-bubbla	Vi curlingföräldrar har velat skydda våra barn från allt ont och satsat på att hjälpa dem (Carling, 2013, 23 november)
<i>Värdering eller norm</i>	Det tidigare Ku Klux Klan-exemplet: allmän ordning kontra yttrandefrihet	se stycket på föregående sida
<i>Myt</i>	Den amerikanska drömmen, apokalypsen, Pandoras ask, m.fl.	...öppnandet av de tidigare stängda arkiven i öst alltmer kommer att bli en söndrande "Pandoras ask" när allt fler människor får reda på vilka som var angivare under kommunisttiden (Roth, 2013, 26 november)
<i>Berättande,</i>	Askungen, Frankenstein,	...och gör henne än mer utlämnad i rollen som

<i>narrativ</i>	Snövit, m.fl.	familjens Askunge (Helgesson, 2013, 5 december).
<i>Arketyper</i>	Offer, skurk, hjälte, välgörare, den vise, m.fl.	- Han är hela världens hjälte. Det blir den största statsbegravningen sedan Winston Churchill (Bergin, 2013, 6 december).

Tabell X. Tabellen innehåller förklaringar av framingbegreppet ur ett kulturellt perspektiv och är inspirerad av table 4.2 i Van Gorps kapitel i *Doing News Framing Analysis* 2010, men med appliceringsexempel ur svensk media.

2.2 The Hero's Journey

“A hero ventures forth from the world of common day into a region of supernatural wonder: fabulous forces are there encountered and a decisive victory is won: the hero comes back from this mysterious adventure with the power to bestow boons on his fellow man.” (Campbell, 1949, s 23)

Joseph Campbells “monomyth”, mer känd som *the hero's journey* är en berättarmodell som används för att visa på berättarmönster inom olika narrativ runt om i världen. Närmare bestämt visar modellen på hur en hjälte kommer till inom mytologin.

Ursprungligen kommer *the hero's journey* från Joseph Campbells bok “The Hero with a Thousand Faces” från 1949 även om termen *the hero's journey* populariserades först på 80-talet av Christopher Vogler (Tvtropes, 2013).

Argumentet som förs i boken är att Joseph Campbells modell visar på hur hjältesagor och myter i världen följer ett utstakat mönster. Som grund utgår Campbell från en rad mytologier från olika delar av världen. Ofta sammanfattat till att hjälten får ett kall, svarar på kallet, går igenom utmaningar, utvecklas och förändras som person och sedan återvänder till starten för att sprida vidare sina nya lärdomar och kunskaper. Som exempel använder Joseph Campbell i boken flera olika klassiska myter från olika delar av världen (Campbell, 2004 [1949]).

Värt att notera är att boken “The Hero with a Thousand Faces” inte uteslutande ägnas åt *the hero's journey* -modellen utan Campbell använder snarare modellen för att sedan dra slutsatser kring olika kulturer och myter. Det går att argumentera för att boken är mer antropologisk än något som egentligen handlar om berättarstrukturer. Däremot är det modellen och diagrammen i boken som den större kulturen tagit till sig och därmed har dessa blivit det största arvet från boken. Det är också dessa vi har använt oss av i vår undersökning,

I *the hero's journey* listar Joseph Campbell totalt 17 stycken olika steg som hjälten kan gå genom på sin fysiska och mentala resa. De olika stegen är: **1.** The Call to Adventure **2.** Refusal of the Call **3.** Supernatural Aid **4.** The Crossing of the First Threshold **5.** Belly of the Whale **6.** The Road of Trials **7.** The Meeting with the Goddess **8.** Woman as Temptress **9.** Atonement with the Father **10.** Apotheosis **11.** The Ultimate Boon **12.** Refusal of the Return **13.** The Magic Flight **14.** Rescue from Without **15.** The Crossing of the Return Threshold **16.** Master of Two Worlds och **17.** Freedom to Live. Stegen brukar även delas upp i tre delar, Departure (steg 1 till 5) som handlar om början på resan. Initiation (steg 6 till 11) som handlar om hjälten ”invigning” eller förändring och Return (steg 12 till 17) som handlar om

återkomsten. Genomgående förklaringar och definitioner av de olika stegen kan hittas senare i texten.

För enkelhetens skull listas de olika stegen med siffror i den här uppsatsen.

The hero's journey kräver däremot inte att stegen utförs i någon särskild ordning, bara att en tydlig hjälteresa kan urskiljas. Det är inte heller ett krav att alla 17 stegen måste förekomma och faktum är att det är ytterst få hjältenarrativ där detta sker. En del använder många medan andra bara brukar några få. I denna uppsats har vi däremot utgått från att leta efter samtliga steg.

Det finns därtill en rad olika sätt att använda sig av *the hero's journey* -modellen där en del författare så som Christopher Vogler i sin bok, *The Writer's Journey: Myth Structure for Writers*, föreslår att en del steg ska tas bort medan andra skall klumpas ihop eller läggas till. I den här uppsatsen har vi dock valt att hålla oss så nära som möjligt till Joseph Campbells original med 17 olika steg för att ha ett tydligt underlag till analysen.

Tidigare inom den nyhetsrelaterade forskningen har modellen tillämpats i USA av sociologerna Matthew Kanjirathinkal och Joseph V. Hickey som i sin artikel visar på hur amerikanska mediers framing av Gulfkriget stämmer överens med Joseph Campbells *the hero's journey*. Hickey och Kanjirathinkal argumenterar då för att media genom noggrann framing utefter *the hero's journey* skildrade politiska och militära händelser till mytologiska dramatan för att locka fram särskilda, sedan tidigare etablerade, åsikter hos massorna och därmed i förlängningen uppnå politiska mål. I fallet med Gulfkriget menar Hickey och Kanjirathinkal att det handlar om Amerikas "gudsgivna roll" i kriget och att medierna med modellens hjälp justifierar politikernas och militärernas handlingar i konflikten (1992).

2.3 Populärkulturell applikation

I dagsläget är *the hero's journey* en väl vedertagen modell som förekommer frekvent inom olika typer av fiktivt berättande, ofta i samband med treaktsmodellen med en början, en mitt och ett slut. Allt från Disney till George Lucas och JK Rowling använder sig omedvetet som medvetet av *the hero's journey*. Det handlar alltså inte nödvändigtvis om att *the hero's journey* används som en ritning för att få fram fungerande berättelser, även om detta förstås också förekommer. De ursprungliga Star Wars-filmerna utgör förmodligen det mest kända exemplet. Sättet att berätta den här arketyper av historier är vedertaget i dagsläget. Modellen går således att jämföra med musikuppbyggnaden av vers-refräng-vers-refräng-brygga-refräng i populärmusik eller av ackordföljden C, G, A-moll och F (Tvtropes, 2013).

2.4 Kritik mot The Hero's Journey

Joseph Campbells teori kring *the monomyth*, eller *the hero's journey*, har kritiserats gällande både sin relevans och validitet. Främst huruvida modellen faktiskt är ett bra verktyg för att göra kritiska läsningar av texter när modellen kan användas så löst i sina definitioner (Ellwood, R., 1999).

Den kritiserar även att blunda för kulturella olikheter i det att den uteslutande letar efter likheter snarare än skillnader. Slutligen har den även fått ta emot en del kritik på grund av att Campbell utgår från ett övervägande manligt perspektiv och formulerar modellen att främst centreras kring män genom bland annat exempel och ordval (Weigle, 1998).

2.5 Objektivt och engagerande samtidigt?

Då Campbells modell *the hero's journey* bygger på myter och fiktion ligger det nära till hands att diskutera objektivitet och journalistiska ideal. Under 1900-talet utvecklades journalistrollen i Sverige och professionaliseringen blev ett resultat av att både stat och medieägare överlät makt över innehållet, till viss del, till redaktionerna (Djerf-Pierre & Wiik, 2012). De journalistiska idealen växte fram i takt med att journalistrollen professionaliserades och idag förväntar vi oss en nyhetsrapportering som är sann, objektiv och balanserad. Samtidigt ökar kravet på att journalistiken ska vara engagerade och fånga läsaren.

Gaye Tuchman skrev tidigt om hur nyheter skapas av journalister och redaktioner och inte bara "finns" ute i verkligheten (1978). Detta är odiskutabelt, enligt Michael Schudson som samtidigt menar att detta inte innebär att nyheterna är uppbyggda, men att subjektivitet, tolkning och typifiering (tillskrivning av större vikt till det som observerats) spelar större roll vid nyhetsproduktionen än man tidigare trott (1989).

Jörgen Westerståhl har skrivit flera artiklar om objektivitetsbegreppets problem (1983). Idag förväntas journalistiken vara både engagerande och objektiv, något som inte alltid går hand i hand. Westerståhl delar upp objektivitetens komponenter efter saklighet, som i sig består av sanning och relevans, och opartiskhet, som består av balans och neutralitet (Westerståhl, 1983). Om en dramaturgimodell tydligt följs i journalistiska publikationer, blir det relevant att med utgångspunkt i komponenterna ovan diskutera om det inte strider mot journalistiska ideal, så som i det här fallet objektivitet. Förenklingar inom nyhetsförmedlingen är i viss mån nödvändiga för en journalist för att nå fram till publiken med sitt innehåll, men var går gränsen mellan fakta och fiktion?

3. Metod, operationalisering och urval

I detta kapitel beskrivs vilken metod vi har valt att använda och varför den metoden passar vår undersökning. Dessutom redovisas materialet vi utgår ifrån och hur vi gjorde urvalet.

Vi har valt att använda oss av en variant av den kvalitativa ECA-metoden, *Ethnographic Content Analysis* (Altheide, 1996). ECA-metoden är, som kvalitativ metod, en modell för att upptäcka mönster i texter och i vårt fall beskriva hur texten ser ut. Detta till skillnad från en kvantitativ metodik där det snarare handlar om att få fram konkreta siffror på hur något är fördelat, hur ofta ett fenomen förekommer och så vidare.

ECA-modellen är en cirkulär metod som innehåller tolv steg: formulera en forskningsfråga, läsa in teori, göra en provanalys, göra ett utkast till ett protokoll, göra en ny provanalys, revidera protokollet, göra ett urval (ofta strategiskt), samla in data, analysera och koda datan, jämföra och kategorisera, ta fram exempel och skriva rapport. Genom att konstant ifrågasätta sina variabler, frågor och slutsatser får man som forskare en extra viktig roll när ECA-metoden används (Altheide, 1996). Det är denna reflexiva metod att ta sig an materialet som markant skiljer ECA-metoden från till exempel kvantitativ innehållsanalys, och därför lämpar sig för att hitta mönster och samband i texter.

3.1 Frame-analys/gestaltninganalys

Vår undersökning går ut på att analysera kontexten och inramningen av artiklar som rapporterar om Martin Schibbye och Johan Persson. Baldwin Van Gorp redogör för ett sätt att utföra frame-analys genom kvalitativ metodik (Van Gorp 2010). Att säkerställa validiteten och reliabiliteten är något som oftast utgör de största svårigheterna i frame-analys (Van Gorp, 2010) eftersom subjektivitet hos individen som utför analysen är svårt att undvika. Som med alla forskningsmetoder kräver analysen helt enkelt ett viss mått av tolkning hos forskaren. Van Gorp lägger upp analysen efter ett flertal steg. Dessa steg är konkretiseringar av vissa steg från ECA-analysen men med fokus på att analysera frames/gestaltningar.

Steg 1. Insamlande av data

Van Gorp lägger stor vikt vid att samla in material från mer än en källa, vilket gör analysen av ett visst ämne mer grundlig (Van Gorp 2010). Det hade varit önskvärt även i denna uppsats. Tyvärr gör faktorer som tid, resurser och omfång att forskningsfrågan måste begränsas till Göteborgs-Posten.

Steg 2. Öppen kodning av texten

Att kodningen är öppen innebär att analysen görs utan mät- eller kodningsinstrument. Analysen är rent kvalitativ, vilket innebär att texterna läses grundligt och jämförs för att kunna lista empiriska indikatorer som bidrar till läsarens tolkning. Det är viktigt att fokusera på hur berättelsen berättas, inte vad texten handlar om. När det gäller nyheter

handlar det inte om fakta i texten utan vilka val journalisten har gjort (Van Gorp, 2010).

Steg 3. Arrangera koderna efter teman

Detta steg handlar om att försöka hitta mönster i koderna som skulle kunna placeras under ett övergripande tema. I det andra görs detta för varje text, medan texterna i det tredje steget jämförs och sammanställs för att hitta likheter, olikheter och kontraster. (Van Gorp, 2010).

Steg 4. Selektiv kodning, skapa en frame-matris

Varje rad i matrisen representerar ett exemplifierande stycke och kolumnerna innehåller "framing devices"(gestaltningens verktyg) och "reasoning devices"(resoneringsverktyg) (Van Gorp, 2010).

Source Text	Framing device	Reasoning device
"It is not a happy scene. Sadly, it's too familiar"	Emotional appeal: sadness, compassion	"Familiar refers to omnipresence of poverty"

Tabell 2. Analysexempel från *Please don't feed the homeless* av B. Hutchinson, National Post, 2008, från *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives*. (2010), s 95 84-109.

Efter att ha organiserat sina exempel på det här sättet bör två frågor besvaras: är alla gestaltningar funna och är dessa gestaltningar de mest dominerande? (Van Gorp, 2010). Detta för att utvärdera om ytterligare kodning behövs.

Van Gorp nämner att det är viktigt att lägga litteraturen åt sidan i steg 2, den öppna kodningen, för att ha ett så öppet sinne som möjligt och ta in så många frames man kan hitta. I tredje steget däremot kan det vara bra att använda tidigare forskning för att kunna skilja på definitionen av olika, men snarlika frames (Van Gorp, 2010).

Vi har varken gjort en renodlad gestaltningsanalys eller följt ECA-metodens alla steg bokstavstroget. Istället har vi kombinerat element från analysmetoderna på ett sätt som vi känner bäst gynnar undersökningen och forskningsfrågan. Vi har inte gjort en frame-analys i den aspekten att vi har utrett vilka typer av gestaltningar som förekommer i urvalet. Istället har vi vetat vilka typer av inramningar vi letat efter (stegen i *the hero's journey*) och istället haft fokus på att utreda hur dessa steg tar sig uttryck. Istället för den traditionella frame-matrisen i Tabell 2 gjorde vi en egen form av matris för att kategorisera det vi hittade.

Steg	Artikelrubrik	Textexempel	Analys
6. <i>The road of trials</i>	"De blev ett hot mot regimen"	"Ingen borde vara förvånad över gårdagens domar mot Johan Persson och Martin Schibbye. När politik och juridik går armkrok förvandlas juridiken till enbart ett verktyg för den sittande regimen. Historien är full av exempel för den som tvivlar"	Svårigheterna med att kämpa mot ett orättvist system klagas och satt i ett historiskt sammanhang som åsyftar empiriska bevis. Presidentens involvering.

Tabell 3. Exempel på protokollförning under undersökningens gång, där den fjärde kolumnen är utrymme för forskarnas tolkning och analys.

3.2 Compositional interpretation - bildanalys

Då vi studerar inramning är bilderna också intressanta, då de bidrar till hur läsaren tolkar textens innehåll och tvärtom. Bildanalysen har en kompletterande roll i vår studie och görs efter textanalysen är avslutad.

I *Visual Methodologies*, 2012, skriver Gillian Rose om hur man med ett tränat öga, “the good eye”, kan analysera innehållet i en bild på ett kvalitativt sätt. Kompositionen av en bild delas upp i tre komponenter:

Innehåll

Vad visar bilden egentligen? För vissa bilder är svaret enkelt, för andra kan det ta lång tid att reda ut svaret.

Färg

Här utreds färgkompositionen i en bild i tre avseenden: färg, skärpa och ljus (Rose, 2012).

Spatial organisation

Hur är utrymmet fördelat i bilden? Linjer, rytm (statisk, dynamisk) och så vidare. Perspektivet ger olika effekter.

Färgkomposition, innehåll och perspektiv kan alla manipulera fram känslor av stress, lugn, kärlek, sorg, och så vidare (Rose, 2012).

Det är effekterna av kompositionen som är intressant så när man väl har analyserat de ovan nämnda stegen är tanken att man ska besvara frågan: vad innebär detta för läsaren?

I denna uppsats undersöker vi till störst del innehållet i bilderna i bilagan *Skenprocessen i Addis Abeba*, då vi anser att det ger den bästa kompletterande informationen för vår gestaltungs-analys. Det är dessutom ointressant för forskningsfrågan i denna uppsats att undersöka de tekniska aspekterna av bilderna.

3.3 Urval

Syftet med vår undersökning är som sagt att pröva relevans och närvaro av *the hero's journey* i GPs texter om Martin Schibbye och Johan Persson. Vi valde detta fallet dels eftersom det skedde relativt nyligen och därför är aktuellt och intressant, dels för att fallet i sig innehåller flera intressanta delar rörande pressfrihet och journalister som skriver om journalister. Dessutom trodde vi att *the hero's journey* skulle vara väl representerad i bevakningen.

Det första vi gjorde var att samla in data, vilket vi gjorde genom att göra sökningar på “Etiopien” i Universitetsbibliotekets databas *mediarkivet*. Där kunde vi sedan urskilja artiklar från Göteborgs-Posten från övriga tidningar och avgränsa tidsramen från juni 2011 och framåt. Därefter kunde vi ta bort irrelevanta artiklar som kom med i sökningen, så som sportresultat, och ha en samlad databas av GP:s bevakning av fallet Schibbye och Persson.

Den totala bevakningen av Schibbye och Persson i Göteborgs-Posten sammanställdes till 191 artiklar som lästes igenom i kronologisk ordning. Utifrån denna överskådliga läsning gjorde vi ett strategiskt urval av artiklar som skulle kunna ligga till grund för vår kvalitativa textanalys. När vi hade sammanställt dessa artiklar insåg vi att det till väldigt stor del stämde överens med GP:s egna urval av 12 artiklar som de sammanställde i en bilaga: *Skenprocessen i Addis Abeba: en bilaga om fängslandet av Johan Persson och Martin Schibbye*. Bilagan innehåller nyhetstexter, krönikor och reportage som spinner över tiden från gripandet i juni 2011 till september 2013. Därför kändes det naturligt att låta bilagan "bli" vårt strategiska urval, då denna tydligt visar på hur GP vill berätta den här historien.

3.4 Operationalisering

Inför analysen definierade vi stegen i Campbells modell (dessa redovisas stegvis i kapitlet *Resultat och analys*) och formulerade frågor att ställa texten och oss själva. Utifrån bilagan *Skenprocessen i Addis Abeba* gjorde vi således en kvalitativ textanalys där vi närläste alla texter och förde protokoll över de, relevanta för forskningsfrågan, mönster och "koder" vi fann.

Vi utförde den kompletterande bildanalysen på ett plan som motsvarade vår förmåga. Därför blev analysen något grund i förhållande till teorin på sida nummer 13. Istället fokuserade vi främst på innehållet i bilderna. Vi ville svara på frågorna vad ser vi, vad innebär det? Vad förmedlar bilderna för känsla för sig själva och i kontexten av det övriga innehållet i respektive artikel. Allt ur ett dramaturgiperspektiv, det vill säga: bidrar även bilderna till någon form av inramning utifrån *the hero's journey* och vice versa?

3.5 Validitet och reliabilitet

Den interna validiteten speglar om vi undersöker det vi tror oss undersöka. Stämmer resultaten överrens med verkligheten (Esaiasson, Gilljam, Oskarsson & Wängnerud, 2012)? Då vi har en stabil teoretisk grund och tydliga dramaturgiska steg att utgå ifrån, anser vi att den interna validiteten är stark. Vi utgår ifrån en dramaturgimodell som är väletablerad och definierad och utifrån den söker vi exempel som hjälper vår argumentation för våra slutsatser. Tolkning, som är en naturlig del i alla undersökningar, drar ner validitet och reliabilitet på alla fronter, men den interna validiteten stärks ändå av att vi är två par ögon som utför analysen och tillsammans resonerar fram slutsatserna.

Den externa validiteten beskriver hur pass generaliserbara resultaten är (Esaiasson et al., 2012). Som alltid med kvalitativa studier är detta svårt, då man oftast tittar på specifika texter och resultaten kan därför inte generaliseras till ett större perspektiv. En tidigare frame-analys (Land & Svedberg, 2010) har fastställt att framing förekommer i svensk media av Johan Persson och Martin Schibbye och att de har fått en hjälteroll i dessa inramningar. Därför anser vi att det knappast är orimligt att de slutsatser vi drar utifrån Göteborgs-Postens bevakning skulle kunna gå att dra utifrån övrig svensk press. Självklart ämnar vi inte att göra en sådan generalisering, då hade vi valt en annan forskningsfråga och en annan metod. Sammanfattningsvis kan man säga att om man jämför metoder så har den kvalitativa metoden lägre extern validitet än den kvantitativa, då man med en kvalitativ metod undersöker enskilda fenomen, texter och fall, medan den kvantitativa metoden är utformad just för att få helhetsbilder. Med det sagt, bidrar vår studie till generella kunskaper om gestaltning utifrån *the hero's journey*.

Reliabiliteten, tillförlitligheten i tolkningarna och resultaten, är något vi under hela undersökningen har resonerat kring. Våra tolkningar kan vara påverkade av våra bakgrunder och värderingar och därför finns risken för subjektivitet. Samtidigt har vi jämfört våra

tolkningar löpande och försökt att etablera en intersubjektivitet, det vill säga att vi har tolkat texten på samma sätt som vem som helst. Vi har dessutom varit noga med att kunna belägga alla upptäckter med exempel från text och bild.

4. Resultat och analys

I denna del redogör vi för de upptäckter vi har gjort under text- och bildanalysen. Resultaten redovisas stegvis efter modellen *the hero's journey*. Först med en genomgång av det aktuella steget i fråga utifrån Joseph Campbells bok. Därefter genom en argumenterande redovisning och analys av olika exempel och upptäckter.

För en kronologisk översikt av texterna i GPs bilaga *Skenprocessen i Addis Abeba*, se sidan 35.

4.1 The Departure

1. The Call to Adventure

Enligt Joseph Campbell startar en hjältes resa med ett kall. Kallet är både starten på själva äventyret, där individen dras in i ett förhållande med krafter som den inte riktigt förstår. Men det är också starten för den förvandling som hjälten börjar gå igenom. Det familjära livet har för hjälten nu fullföljt sitt syfte och gamla koncept, ideal och emotionella mönster kommer inte längre passa. Hen står snart inför randen till övergången in i det okända (se *The Crossing of the First Threshold*) (Campbell, 2004 [1949]). Kallet kan komma i många olika former. Det kan vara påkallat av hjälten själv vilket Campbell exemplifierar med att Theseus bestämmer sig för att bekämpa Minotauren efter att han får höra hemska historier om den i Aten. Det kan också vara yttre ondskefulla krafter så som i fallet med Odysseus som drivs ut i Medelhavet av en arg Poseidon. Äventyret kan också börja som ett rent snedsteg där en persons livsbana plötsligt styrs om av olika fenomen. Likt prinsessan som tappar sin gyllene boll i floden och träffar en talande groda (Campbell, 2004 [1949]).

I Göteborgs-Postens bilaga finns det flera exempel på hur detta steg förekommer på ett gestaltande plan i texten. I texten ”De vet att de är oskyldiga”, som beskriver hur de anhöriga fick träffa Johan Persson och Martin Schibbye inför rättegången, konstrueras bilden tydligt om deras kall.

“Martin och Johan ville förstå, de ville se med egna ögon, de ville fästa omvärldens blick på en region som plågats hårt av strider mellan den etiopiska regimen och ONLF-gerillan”
(Byström, 2011, 15 oktober)

I samma artikel finns även en liten karta över Etiopien som pekar ut Ogaden-provinsen för ytterligare påminna oss om *The Call*. Det vill säga varför Johan Persson och Martin Schibbye egentligen befinner sig i Etiopien.

Johan Persson och Martin Schibbye gör alltså inte det här bara för att det är ett jobb. De gör det för att det känner ett viktigt kall som journalister. Något som vi kommer att påminnas om gång på gång i rapporteringen. Exemplet ovan är även intressant, då denna text är skriven vid

en tidpunkt då ingen journalist har fått prata med huvudpersonerna än. Detta gäller också för flera av de andra stegen och det blir väldigt tydligt att historien om Persson och Schibbye berättas genom media och i detta fall GP. Ytterligare ett exempel på samma fenomen går att hitta i texten "Långa dagar i oviss väntan" som handlar om Johan Persson och Martin Schibbys liv i fängelset.

"Johan Persson och Martin Schibbye är journalister drivna av en vilja att med egna ögon se och berätta de historier som annars inte berättas"

"De ville visa effekterna av multinationella oljebolags jakt efter vinster."
(Byström, 2011, 17 oktober)

Återigen "drivs" de av ideal, inte av vinst eller bekräftelse. De kämpar för etiskt korrekta värden med etiskt korrekta metoder.

Kallet skiftar form och utvecklas när Martin och Johan grips. När det i texterna beskrivs hur de har tagit sig till Etiopien för att bedriva journalistik som i texterna ovan är det som en tydlig skildring av deras kall. Även i texter som publiceras mer än ett år senare, när Martin och Johan har kommit hem och historien ännu en gång ska formuleras så återberättas hjälteresans första steg:

"Vittnen flygs in som berättar att om hur journalister arbetar. Att gränser ibland måste korsas illegalt. Att resor ibland måste äga rum tillsammans med organisationer vars mål och metoder man som journalist inte delar men där det finns en verklighet som behöver skildras" (Byström, 2012, 9 december)

En annan upptäckt i undersökningen är att kallet förekommer mer än en gång och i olika former. Ingressen i texten "Journalist på egen risk" nedan är ännu ett exempel på att stunden Martin och Johan grips blir de något annat än journalister. De blir symboler för pressfrihet och kampen för denna blir det nya kallet. Den ideologiska motor som driver hela historien och kan göra skillnad mellan gott och ont.

"I grunden har rättegången mot Johan Persson och Marin Schibbye handlat om press- och yttrandefrihet." (Byström, 2011, 11 december)

Kallet har blivit att de ska bli fria. Dels för sitt eget fysiska välmåendes skull, vilket etableras i texten med de oroliga föräldrarna som är och besöker dem. Dels för de symboliska värden de kommit att representera som fängslade journalister.

2. Refusal of the Call

Efter att ha fått kallet kan hjälten antingen välja att följa det eller vägra det. Dess intressen ligger någon annanstans än i kallet. De misslyckas att inse att deras gamla liv är nu förbi och att ett nytt väntar. Istället ägnar de sig åt ett handlande som brukar framställas som svagt och själviskt. Som visar på att hjälten trots allt ännu inte är mogen. Likväl slutar aldrig kallet att finnas där i väntan på hjälten skall vara redo. Joseph Campbell exemplifierar detta steg bland annat med en Perisk stad som förvandlades till sten när den vägrade Allah (Campbell, 2004 [1949]).

Detta steg har vi inte kunnat hitta tydliga exempel på i GP:s skildring av Johan Persson och Martin Schibbye. De framställs tvärtom som säkra i sina övertygelser om att de har en

moralisk rättvisa på sin sida. Så här avslutas artikeln "De vet att de är oskyldiga" (en rubrik som i sig talar sitt tydliga språk) med ett citat från Martin Schibbyes mamma Karin Schibbye.

"- Han (Martin Schibbye) brukar säga: att fångsla journalister är som att grilla en panda. Det är så förbjudet, man borde inte komma undan med det." (Byström, 2011, 15 oktober)

Samtidigt kan det ses som att GP gör en tydlig skillnad på rätt och fel här. Detta genom att inte skildra huruvida hjälten eller någon annan, till exempel textförfattaren, problematiserar eller tvivlar på *The Call*. Alltså den journalistiska ideologin om att fritt kunna undersöka och granska.

3. *Supernatural Aid*

Tidigt på sin resa stöter hjälten ofta på en skyddande figur. Enligt Campbell handlar det ofta om en liten gumma eller gubbe. Den här skyddande figuren förser sedan äventyraren med olika amuletter att använda mot de onda krafter som väntar på resan. Exempelvis har den amerikanska ursprungsbefolkningen en återkommande figur i en spindelkvinna som hjälper krigare genom att ge dem verktyg och lära dem olika trollformler. I Dantes "Den gudomliga komedin" fyller poeten Vergilius en liknande roll. Den skyddande figuren är gärna återkommande och hjälper hjälten på sin resa. Figuren i sig är en manifestation av ödet och ofta någon som själv en gång i tiden svarat på kallet (se *The Call to Adventure*) (Campbell, 2004 [1949]).

I GP:s texter blir den svenska ambassaden, företrädd av Jens Odlander, tydligt en symbol för den skyddande, återkommande figuren som hjälper Johan Persson och Martin Schibbye. Detta cementeras i mer eller mindre samtliga texter, där ett tydligt exempel från GP:s texter är taget från texten "I grunden handlar det om pressfrihet".

"Som en röd tråd genom hela berättelsen om Martin Schibbye och Johan Persson löper den svenska ambassaden i Addis Abeba som arbetat mer eller mindre heltid med fallet sedan gripandet i början av juli. Ambassaden har under långa tider varit de fångslade journalisternas enda förbindelselänk med omvärlden. Via goda kontakter lyckades ambassaden få den amerikanske ambassadören och åtskilliga andra ambassadörer att närvara vid den första rättegångsdagen. Något "som var oerhört betydelsefullt", enligt journalisternas svenske advokat, Thomas Olsson." (Byström, 2011, 4 december)

Och ett annat från "Livet efter mardrömmen" som återberättar tiden i fångenskap.

"Varje vecka får de besök. För det mesta är det ambassadör Jens Odlander eller ambassadsekreterare Fredrik Spik som kommer till fängelset. De träffas inne på fängelsedirektörens rum. Pratar en stund. Får information om vad som händer i fallet." (Byström, 2012, 9 december)

Jens Odlander är den som får rollen i texterna som en god medhjälpare som ser till att svenskarna får godis, snus och andra ting som kan göra vardagen i fångenskap lättare. Det görs också en tydlig åtskiljning mellan Jens Odlander och svenska ambassaden i Addis Abeba och den övriga svenska regeringen som istället framställs på ett starkt negativt sätt. Speciellt det som i förlängning är Jens Odlanders chef, Carl Bildt (se även steg 9: *Atonement with the Father*).

4. Crossing of the First Threshold

Detta steg markerar den slutgiltiga punkten för när hjälten lämnar den kända världen och beger sig in i det okända. Utanför sin trygga zon av säkerhet. Exempelvis kan det handla om en mörk skog, ett djupt berg eller ett främmande land. Oavsett är det en plats av faror som en vanlig person mer än gärna skulle vilja vara utan men som hjälten måste möta (Campbell, 2004 [1949]).

Crossing of the First Threshold är ett intressant steg då det går att argumentera för att det förekommer på fler än ett ställe. I verkligheten sker kanske detta steget när Johan och Martin tar sig in i Etiopien med hjälp av ONLF eller när de tillfångatas av etiopisk militär. Eftersom uppgifterna kring dessa händelser är få och osäkrade blir steget tydligare, i GP:s inramning, när rättegången nalkas i texten ”Långa dagar i oviss väntan”.

“I morgon ställs de inför rätta. Tre åtals-punkter, två av dessa terrorism-anknutna. Men, Johan Persson och Martin Schibbye är inga terrorister.” (Byström, 2011, 17 oktober)

Ställningstagandet i formuleringen “Johan Persson och Martin Schibbye är inga terrorister” gör att det blir tydligt att de har kastats in i en verklighet där de inte hör hemma. I kontexten av att det redan i GP:s texter har etablerats ett kall, ett uppsåt med Johan och Martins resa, blir det tydligt att de nu är i en ovan situation som missgynnar detta uppsåt.

Detta steg illustreras även bildmässigt i flera artiklar genom att Etiopien framställs som en främmande och primitiv plats. I “De vet att de är oskyldiga” finns flera miljöbilder som visar på att vi inte befinner oss i Sverige längre. En bild föreställer hur Johan Perssons pappa Kjell är på väg att gå in (eller ut) ur en bil. Han sticker ut som en vit svensk i en väldigt osvensk miljö av sol, sand och mörkhyade människor. Den första och största bilden i artikeln visar dessutom Martins mamma, Karin Schibbye, i närbild där hon blickar nedstämt åt höger. Bilden är mörk och svartvit och sätter in övriga bilder i artikeln i ett allvarligt sammanhang. Det här är inte den kända världen. Det här är det okända och farliga.

5. The Belly of the Whale

Detta steg visar på en brytpunkt för hjälten. Ett tillfälle då den gamla hjälten slutar och den nya börjar. Det är ett steg då hjälten börjar förändras.

Här slukas hjälten av den främmande världen i en symbolisk eller direkt död. Här börjar också en pånyttfödelse för den nya hjälten, som utvecklas och börjat bli något annat, något större än han tidigare varit. Bland exemplen som Campbell ger finns mytologin om Herkules. Havsguden Poseidon har då skickat en stor monsterval för att förstöra staden Troja. Herkules ställer sig då osjälviskt i vägen varpå han kastar sig in i munnen på valen, förbi de dubbla raderna tänder och in i magen där han sedan dräper odjuret med sitt vapen. I detta exempel rör det sig alltså bokstavligen om en val, men Campbell menar sig på att det snarare handlar om hur en troende går in i ett tempel och förbi templets väktare (tänderna i fallet med valen). Valens mage är därefter templets inre, en helig plats, ett annat plan av existerande som hjälten hamnat i genom sina osjälviska handlingar och symboliserar att hen är villig att förändras. (Campbell, 2004 [1949])

Detta steg tar sitt uttryck genom hur Johan och Martin stegvis förändras, inte personligt, utan hur de i media går från att vara vanliga journalister till något större. Situationen de har hamnat

i kombinerat med GP:s kontext gör att de nu har blivit en symbol för kampen för pressfrihet och skildras som martyrer innan rättegången ens har börjat. Exempler nedan är från texten ”Långa dagar i oviss väntan”.

“I morgon ställs de inför rätta. Tre åtals-punkter, två av dessa terrorismanknutna. Men, Johan Persson och Martin Schibbye är inga terrorister.” (Byström, 2011, 17 oktober)

“Johan Persson och Martin Schibbye är journalister drivna av en vilja att med egna ögon se och berätta de historier som annars inte berättas” “De ville visa effekterna av multinationella oljebolags jakt efter vinster.” (Byström, 2011, 17 oktober)

GPs rapportering ger oss en klar bild av att det aldrig skulle ha handlat om något så värsligt som pengar eller berömmelse för Johan Persson och Martin Schibbye. De är tvärtom osjälviska journalister värdiga att ha som förebilder. Det som en gång i tiden handlat om oljebolag handlar nu mer om pressfrihet och det har blivit Johan Persson och Martin Schibbys roll att vara symboler för det. Oavsett om de vill det eller inte.

Bildmässigt blir detta framträdande i texten “I grunden handlar det om pressfrihet”. Bilden i sig är inte mycket mer än en porträttbild på Mattias Göransson, Filters chefredaktör som var i samtal om att köpa Johan Persson och Martin Schibbys planerade reportage. Nu ska han ner och vittna för detta och den beslutsamma blicken ihop med den svartvita bilden visar på ett allvar och att större saker än så är i görningen. Att det inte bara handlar om Johan och Martin utan om pressfrihet.

Skulle man tolka steget ännu mer bokstavligt i det att det handlar om död och återfödelse så blir bilderna på Johan Persson och Martin Schibbye i ”De vet att de är oskyldiga” extra påfallande. De är små frimärksstora bilder på Johan och Martin som är inbäddade i texten och är märkbart tagna innan deras resa tog sin mörka vändning. Därmed förmedlar de en obekvämlig känsla som för tankarna till bilder på försvunna eller förolyckade personer.

4.2 Initiation

6. *The Road of Trials*

Detta steg brukar nästan alltid utgöra en stor portion av hjälteberättelser. Det är här som hjälten på sin färd går igenom svåra och tunga fysiska och mentala utmaningar. Oftast med hjälp av råden, amuletterna och stödet hjälten fått i det tidigare steget Supernatural Aid. (Campbell, 2004 [1949])

Genom de olika proven bryts hjälten ofta ner bit för bit. Det är även vanligt att hjälten möter antitesen till sig själv, sin raka motsats. Hjälten inser inte då först detta men i slutskedet upptäcker hen att de är en och samma. Det är en fördjupning av problematiken som Campbell menar presenteras i *The Crossing of the First Threshold*. Kan hjälten ego utplånas? (Campbell, 2004 [1949])

Att Johan Persson och Martin Schibbye går igenom olika fysiska och mentala utmaningar är ett stående inslag i flera av artiklarna. Vi får både fördjupande skildringar av när Johan och Martin sitter i fängelset och andra motgångar de stöter på inför, under och efter rättegången.

Den första texten som skildrar detta ingående i GPs bilaga är ”Långa dagar i oviss väntan” som handlar just om Johan och Martins liv i fängelset. Texten i sig är inte särskilt värderande när det kommer till ord och formuleringar men inramningen av att ”de inte hör hemma där” gör att utmaningarna tydligt framträder i de olika pratminusen.

“Om den oerhörda trängseln, om att han själv knappt kunde urskilja vem som var fånge och vem som var vakt.” (Byström, 2011, 15 oktober)

Betydelse, Johan och Martin är på en främmande plats där det knappt går att urskilja rättssystemet från dess fångar.

“Rutiner är viktiga för att stå ut mentalt... för att försöka behålla sin värdighet. De är noga med hygien, de försöker sova ordentligt trots att varje fånge bara har 30-40 centimeter till sitt förfogande, de läser och spelar schack, de tränar mycket. Styrketärning, lite löpning. På kvällarna får de titta på etiopisk statstelevision innan de låses in i sin barack. För ett tag sedan, berättar Kjell Persson, Johan Perssons pappa, gjorde Johan Persson och Martin Schibbye succé. De hade bytt till sig ägg och vetemjöl och gjorde enkla pannkakor och delade med sig. “Det var mycket populärt.” En annan gång förrirade sig en antilop in på området som fångades, slaktades och grillades. För att få tiden att gå pluggar de också inne i fängelset.”

Johan och Martins fängelsevistelse framställs dels som en mental och fysisk kamp men också som något som liknar ett träningsmontage. Vi får flera exempel på hur de handskas med sina utmaningar och att de agerar osjälviskt i vad som många kanske antar är en självisk miljö. Vi får också veta att det “förekommer våld” på fängelset men att Johan Persson och Martin Schibbye “efter omständigheterna känner sig relativt trygga.”

I samma text framställs även Carl Bildt som en person med makt över Johan och Martins liv, mer om detta under steg 9 *Atonement with the Father*. Det blir väldigt tydligt att artikeln syftar att gestalta och personifiera de motgångar Johan och Martin stöter på. Stycket med Carl Bildt avslutas med:

“Det är naturligtvis ett svepskäl för att slippa svara på besvärande frågor. Snart kan utrikesministern inte tåla längre.” (Byström, 2011, 17 oktober)

Bilderna i samma artikel blir alla tydliga gestaltningar av steget *The Road of Trials*. Den största bilden som löper över uppslaget visar fängelset som Johan Persson och Martin Schibbye befinner sig i. Vi kan se att det ligger på en främmande och mindre tekniskt utvecklad plats långt från Sverige. Under den finns en bild som visar att Johan och Martin hängts ut som terroristmisstänkta i en lokal nyhetstidning. I en liten bild till vänster får vi även se Linnea Schibbye, Martins fru, stå och se oroad men beslutsam ut. I bildtexten citeras hon och säger att “de är mentalt starka” vilket i kontexten av de andra bilderna blir en illustration av Johan och Martins kamp genom sina utmaningar.

Skildringen av den hårda fängelsevistelsen blir återkommande i senare artiklar.

“De berättar mycket lite om vad som egentligen händer i fängelset. Vill inte tynga, inte oroa: Därför tystnad om den franskalektion som Martin haft i ett av rummen bredvid besöksrummet. Hur lektionen blivit svårare och svårare att genomföra

eftersom skriken från ett annat rum till sist inte gått att bortse från.” (Byström, 2012, 9 december)

Vi får här även ytterligare exempel på deras osjälviskhet trots de omänskliga omständigheter som råder.

Förutom i själva fängelsevistelsen så ligger även en stor utmaning för Johan Persson och Martin Schibbye i att kämpa mot det rättsystem som de hamnat i. Att kämpa för sin rätt som journalist. Detta är återkommande i rapporteringen både inför, under och kanske framförallt efter rättegången där de döms.

“Ingen borde vara förvånad över gårdagens domar mot Johan Persson och Martin Schibbye. När politik och juridik går armkrok förvandlas juridiken till enbart ett verktyg för den sittande regimen. Historien är full av exempel för den som tvivlar” (Byström, 2011, 22 december)

“I Etiopien, långt bort från julstök och ledighet, befann sig i går de anhöriga till Johan Persson och Martin Schibbye när domen kom.” (Augustsson & Rosencrantz, 2011, 22 december)

Den senare formuleringen är även intressant eftersom skribenten väljer att använda julen, något heligt för många svenskar, som inramning för att ge kontrast till hur hemskt Johan och Martin har det. I kontexten att även under julen har de stöd hemifrån blir utdraget ett exempel på nästa steg.

7. *The Meeting with the Goddess*

Enligt Campbell så representeras det största äventyret vanligen av ett bröllop mellan hjälten och “the Queen Goddess of the World”. The Goddess utgör symbolen för allt som är gott i världen. Allt som hjälten önskar. Hon är löftet om perfektion. Hon är själens tröst som säger att allt kommer att bli bra (Campbell, 2004 [1949] s. 100-1). The Goddess kan också utgöra en utmaning för hjälten som ska försöka erhålla “the boon of love” vilket är livet självt avnjutet för all evighet (2004 [1949]).

Detta steg kan tyckas vara svårt att urskilja i GP:s rapportering och lämnar utrymme för tolkning, kanske mer än de andra stegen. Det vi kan se genomgående i texterna är exempel på empatiska och kärleksfulla handlingar och beteenden gentemot Johan och Martin. I texten “I grunden handlar det om pressfrihet” blir detta extra framträdande. Texten behandlar upptakten inför rättegången och gör det dels ur ett pressetiskt perspektiv och dels ur perspektivet av Johan och Martins anhöriga.

Vi får se att de tänker på dem, pratar varmt om dem och i ett stycke så stödjer även Linnea Schibbye symboliskt *The Call* (se steg 1: *The Call*).

“En stor del av hennes lediga tid har gått åt till att träffa journalister, svara på frågor, ge intervjuer på svenska och engelska.” (Byström, 2011, 4 december)

“Parallellt har hon försökt hantera sina egna tankar. Frågorna kommer, tränger sig på. Hon har föreställt sig känslan av att mötas på Arlanda.” (Byström, 2011, 4 december)

Stödet är återkommande och repriseras även i återberättandet av historien i senare artiklar.

“Så ofta de kan åker deras anhöriga ner. När Johan Persson fyller 30 i början på mars finns hans föräldrar Kristina och Kjell där. Kristina har bakat kanelbullar hemma i villan utanför Kode. En doft och smak av något annat. (Byström, 2012, 9 december)

Om vi återgår till artikeln “I grunden handlar det om pressfrihet” så får vi också ett tydligt exempel på Johan Persson och Martin Schibbyes stöd från journalistiken.

“Ungefär samtidigt som Linnea Schibbye landar i morgon bitti kommer också ett av försvarets vittnen till Addis Abeba - tidningen *Filters* chefredaktör Mattias Göransson. Han är kallad av de etiopiska advokater som sköter Persson och Schibbyes försvar för att slå sönder åklagarens tes...” (Byström, 2011, 4 december)

Märk väl att Mattias Göransson inte skall ner och bara vittna. Han skall ner och slå sönder åklagarens tes. Texten etablerar tydligt vad som är rätt och fel.

De två stora bilderna som används i artikeln är tydliga exempel på *The Meeting with the Goddess*. Den första bilden visar Johan Perssons mamma Kristina, som sitter i baksätet med blicken fäst mot sina närapå knäppta händer. Bilden visar henne i en ovan situation i ett främmande land, men där hon blir ljuset i denna situation då hennes ansikte tydligt lyses upp genom bilfönstret. En mindre bild under bilden på Johan Perssons mamma Kristina är tagen inifrån en bil ut på en shopping-gata som visar på den främmande världen hon utsätter sig för. Det är varmt och torrt och symboliskt nog är bilden tagen genom ett fönster. Där är de. Här är vi.

Den andra stora bilden är på Linnea Schibbye på tunnelbanan i Stockholm där även hennes ansikte är upplyst av lamporna i taket. Bilden visar henne hemma i Sverige men det är tydligt att hennes tankar inte är där, vilket man kan se i hennes blick som riktas uppåt och bortåt.

Användandet av ljus och blickriktning i båda bilderna ger motiven nära på religiösa undertoner. Värt att notera är att det också är två kvinnor som porträtteras på det här sättet istället för exempelvis Johan Perssons pappa Kjell som istället är med på en mindre bild där han och Kristina ger varandra stöd.

Inte bara stödet från de nära anhöriga får symbolisera det “goda” i världen, i GP:s text “De blev ett hot mot regimen”, som handlar om de fällande domarna mot Johan Persson och Martin Schibbye, blir det tydligt att “folket” även står bakom Johan och Martin.

“I lördags hölls en stödfest i Göteborg, och man lyckades samla in över 16 000 kronor. - Insamlingen går personligen till Johan och Martin och deras familjer, säger Pär Johansson. Han är glatt överraskad över hur många i Göteborg som har engagerat sig vid manifestationerna och vid stödfesten då nära 200 personer kom. Men beskedet i går var allt annat än glatt.” (Augustsson & Rosencrantz, 2011, 22 december)

8. *Woman as Temptress*

Woman i det här steget åsyftar inte främst en kvinna i sig utan något som har med hjälten brister och lustar att göra. Det handlar om att hjälten leds bort från kallet och äventyret för att

istället söka sig till enklare, ofta köttsliga nöjen av mer självisk natur. Det är ett steg som mer än något annat framhäver hjältens brister som person. Att hen fortfarande är låst och slav under vanliga nyckfulla beteenden likt andra människor (Campbell, 2004 [1949]).

Detta steg har vi inte kunnat hitta tydligt i GP:s skildring av Johan Persson och Martin Schibbye. De båda skildras som målmedvetna och säkra på sitt kall. Först när de kommit hem i texten "Svårt att landa psykiskt" framkommer en liten episod av vacklande tro.

"- Fängelset maler ner ens tänkande, den maler ner en intellektuellt. Efter ett tag så börjar man tro att man skyldig." (Byström, 2012, 15 september)

Däremot handlar det inte så mycket om att Johan och Martin faller för sina lustar. De sviker inte sitt kall på något sätt utan snarare visar citatet på vilka stora påfrestningar de både gick igenom och har därmed med mer gemensamt med *The Road of Trials*. De förhandlar inte med sitt "kall" eller sviker sina journalistiska värden. Däremot kan det ses som att Johan Persson och Martin Schibbye förhandlar sitt kall i den mån att de inte överklagar den orättvisa domen och istället väljer att söka om nåd. Detta framställs däremot inte som något svek mot deras kall, utan snarare som en nödvändighet för att Johan och Martin skall bli fria.

"Persson och Schibbye berättar om bakgrunden till sina uttalanden i etiopisk statstelevision. Om de inte ångrat sig, bett om ursäkt så hade de knappast blivit fria. Det ingick i dealen. Om de menade vad de sa? Givetvis inte." (Byström, 2012, 15 september)

9. Atonement with the Father

The Father är inte i bokstavlig mening en persons pappa, utan åsyftar en symbolisk "fader" eller gud i stil med den kristna tron. En omnipotent varelse som råder över hjältens liv och död. Den kan vara förstående men ofta är den arg, ilsken och farlig. Hjälten har egentligen inte en chans att besegra den utan måste därför få The Father att förändras. Byta sin åsikt. Ofta utgör den här punkten klimax för historien där hjälten måste ta till allt den lärt sig och tror på. Campbell kallar det en kamp om vem som ska bli kungen över universum. Varvid universum får tros vara hjältens värld eller universum. Campbell själv ger exempel från religioner som kristendom, hinduism, buddism såväl som grekisk mytologi och Australienska aboriginstammar (Campbell, 2004 [1949]).

Tidigt i händelseförloppet är GP väldigt snabba och bestämda med att tillskriva Carl Bildt rollen som The Father. Han gestaltas tydligt som en allsmäktig figur med Johan och Martins "öde i sina händer". Ett återkommande element är att kräva att Carl Bildt ska ta ansvar för journalistiken, som han alltså i det finstilla motsätter sig.

"Det är naturligtvis ett svepskäl för att slippa svara på besvärande frågor. Snart kan utrikesministern inte tåla längre." (Byström, 2011, 17 oktober)

Liknande formuleringar kring Carl Bildts ansvar och makt gör att man inte kan tolka det på ett annat sätt än att Carl Bildt är omnipotent och det är upp till honom om Johan och Martin ska friges eller ej.

"Väsentligt mer problematiskt är det svenska agerandet på regeringsnivå. Det ansvar som vilar på utrikesminister Carl Bildt är omfattande." (Byström, 2011, 22)

december)

“Carl Bildt har i själva verket hållit sig undan och undvikit ärendet. Ministerns försök till historierevision förändrar inte den bilden.” (Byström, 2011, 22 december)

Vad som är intressant i sammanhanget är att Carl Bildt tydligt byggs upp som The Father men att den konflikten aldrig får en uttalad lösning i GPs bilaga. Carl Bildt tillskrivs skuld men han ställs aldrig till svars. Han och Martin Schibbye och Johan Persson skildras aldrig i något definitivt möte utan istället går GPs bilaga vidare i berättelsen till det att Johan Persson och Martin Schibbye släppts från fängelset. I krönikan “En lång och oviss väntan är över”, som publiceras i samband med Johan och Martins hemkomst, står följande.

“Flera gånger får Johan Persson och Martin Schibbye frågan om den svenska regeringens agerande. Mycket diplomatiskt konstaterar de att ambassaden gjort ett gott jobb, de andra bedömningarna får vänta. De vill läsa in sig, se vad som hänt, sen kan de formulera tankar om det som sagts och gjorts.” (Byström, 2012, 15 september)

Uttalandet av Johan Persson och Martin Schibbye är i sig avståndstagande men det följs upp direkt av.

“Då kan de bland annat roa sig med att läsa vad den moderata riksdagskvinnan Maria Abrahamsson skrev på sin blogg häromdan när hon konstaterade att “två marxister som avskyr regeringen Reinfeldt är på väg hem”. Så ser alltså en tung moderatdebattör på Persson och Schibbye. Inte främst journalister, eller svenskar utan marxister. Hon är knappast ensam om den synen i regeringen.”

Man väljer alltså här att ha en fortsatt negativ inramning av regeringen som The Father. Något som får ses som ett aktivt val eftersom det också hade kunnat framställas som neutralt eller som att regeringen i slutändan fått ut Johan Persson och Martin Schibbye. GP själv har tidigare i “De blev ett hot mot regimen” skrivit att:

“Om domen vinner laga kraft kommer all energi läggas på att försöka skapa förutsättningar för en benådning. Det handlar om informella kontakter och påtryckningar.” (Byström, 2011, 22 december)

Man bekräftar alltså att lösningen ligger på regeringsnivå, men när frigivandet sker så är det snarare som en seger för journalistikens värden. Även trots att det kan ses som att dessa värden förhandlats eftersom Johan och Martin valt vägen med benådning.

Steget i sig får därmed inte någon definitiv punkt i GPs rapportering, så mycket som att steget tydligt etableras och sedan byggs upp till. Istället friges Johan och Martin utan större kommentar mer än att det är en seger för journalistiska värden och historien går vidare. Underförstått går det därför att läsa situationen som att Johan och Martin blivit fria genom att svensk regering tryckt på med sin tysta diplomati eftersom de till sist insett/slutat blundat för journalistikens värden.

10. Apotheosis

Vid det här steget slutar hjälten vara en "vanlig" person och blir istället något större. Något mer abstrakt, tidslöst och världsomspännande. Likt Buddha som lämnar sitt jag och når upplysning och förståelse kring hur allt hänger samman. Kort sagt hamnar hjälten på något som kan liknas vid ett gudomligt plan. (Campbell, 2004 [1949])

Johan Persson och Martin Schibbyes utveckling från vanliga journalister till större symboler för journalistiska värden har varit pågående sedan det att de först blev tillfångatagna. I texten "De blev ett hot mot regeringen" når den däremot en ny nivå, *Apotheosis*, då Johan Persson och Martin Schibbye döms till elva års fängelse.

"Elva års fängelse. Eller kanske arton. Det är priset för den undersökande journalistiken i ett land som mer än något annat fruktar en öppen debatt, fri åsiktsbildning och självständiga medier." (Byström, 2011, 22 december)

Krönikan publiceras ihop med en artikel som handlar om att föreningen Frige Johan och Martin hållit en stödfest, såväl som en artikel som publicerar flera elitpersoners reaktioner på domen som de alla i olika grad förkastar. (Augustsson, Rosencrantz 2011, 22 december)

Efter detta uppslag skriver man i fortsättningen på ett annorlunda sätt om Johan Persson och Martin Schibbye. De framhålls som mer än vanliga journalister. Exempelvis i "Livet efter mardrömmen"

"På presskonferensen tas ett blogginlägg av den moderata riksdagsledamoten Maria Abrahamsson upp. Dagen efter frigivandet bloggade Abrahamsson: "Två marxister som avskyr regeringen Reinfeldt är på väg hem, och regeringen Reinfeldt hyllar deras mod, det är så vi borgerligt sinnade fungerar." Det var inget riktigt lyckat blogginlägg. Abrahamsson fick stark kritik. Johan, som ogillar att tala inför folk, finner sig omedelbart i situationen. Svarar avväpnande men kristallklart: "Det är väl jätteskönt att vi lever i ett land där hon kan skriva vad hon vill". Ingen konfrontation, ingen kritik, enbart ett stilla konstaterande om vikten av åsiktsmässig frihet. Persson och Schibbye vet bättre än de flesta i salen vad motsatsen innebär."

Här är Johan Persson och Martin Schibbye inte längre vanliga journalister. De visas se verkligheten på ett mer upplyst och informerat sätt. De har utvecklats och blivit något som även andra journalister bör se upp till. Och de har nått till denna fas genom de händelser, utmaningar och erfarenheter som de fått uppleva. Se även *Master of Two Worlds*.

11. The Ultimate Boon

The Ultimate Boon är när målet för hjälten resan uppnås. The Ultimate Boon kan rentav vara själva anledningen till att resan startade från första början. De tidigare stegen har alla varit till för att förbereda hjälten för det här steget. Att göra så att hjälten är värdig The Ultimate Boon. Belöningarnas belöning. (Campbell, 2004 [1949])

Detta steg tar sig uttryck genom Martin och Johans hemkomst. De gav sig av på en resa med ett mål, rapportera om Ogaden, blev tillfångatagna och målet blev ett annat, bli fria som människor och journalister, som nu har uppnåtts. Detta tydliggörs när Martin och Johan frigges och kommer hem till Sverige. I "Livet efter mardrömmen" skildras deras upplevelser som en klassisk hjälteresa och nu har de äntligen gått segrande ur motgångarna och återvänt hem.

Hemkomsten skildras dels genom hur de kommer hem som vanliga människor men också hur de kommer hem som journalister.

“Hur tar man emot en son, en make, en bror, en kompis som suttit i fängelse på en annan kontinent, smakat på döden, släppts och nu återvänt? Hurrar man? Klappar händerna? Sjunger något? Man kramas. Om och om igen.” (Byström, 2012, 9 december)

“Johan och Martin vet inte vad som väntar dem. Måste de försvara sin reportageresa? Kommer de att mötas av kritik för att de åkte? För att de ville undersöka ett bolag med många svenska aktieägare? De behöver inte tvivla många sekunder. När de äntrar scenen möts de av en stor och varm applåd. Ärrade reportrar släpper sina pennor och klappar händerna.” (Byström, 2012, 9 december)

Johan och Martin har varit trogna sitt kall. Det finns alltså inget att kritisera. Bara något att hylla.

Steg 4 framträder även tydligt i bilderna till “Glädje, kyssar och kramar” som skildrar när Johan Persson och Martin Schibbye anländer till Arlanda. Nu har Johan och Martin uppnått det som har blivit deras mål: att bli fria och få komma hem. Detta illustreras av leenden, kramar och möten med sina kära, samt att Johan och Martin talar vid en presskonferens.

4.3 Return

12. The Refusal of the Return

När hjälten äventyr väl är avklarat, måste hjälten fortfarande återvända tillbaka till sin värld. För att hela cirkeln av Joseph Campbells monomyth skall stämma så är det här hjälten tar med sig hem de lärdomar eller artefakter, så som det gyllene skinnet eller den sovande prinsessan, som hjälten erhållit på sitt äventyr. Men det är ofta vanligt att hjälten först väljer att vägra att återvända. Att den stannar i världen den hamnat i eller av olika anledningar väljer att den inte vill sprida sin upplysning vidare. Så som Buddha, som efter sin triumf tvivlade på huruvida budskapet han bar på sig skulle kunna föras vidare (Campbell, 2004 [1949]).

Detta steg har vi inte kunnat hitta i GP:s skildring av Johan Persson och Martin Schibbye. När deras mål *Ultimate Boon* väl är uppnått väljer de att återvända till den vanliga världen. Till stor del är även deras *Boon* att från första början få återvända till den vanliga världen.

13. The Magic Flight

Det här steget kan utspelas på två sätt. Antingen återvänder hjälten med artefakterna eller livselixiret som Campbell kallar det, med välsignelsen från sin “gud” eller “gudinna” som hjälper hjälten på vägen. Men det kan också vara så att hjälten genom sin seger förargat gud, gudinna eller andra makter och måste därför fly hem igen. Steget kan ofta te sig komiskt och kan vara kort såväl som något som påminner om *The Road of Trials*. Fast med den stora skillnaden att hjälten inte utvecklas i det här steget. Bland exemplen Campbell nämner finns bland annat historien om Jason såväl som Perseus och Medusa. (Campbell, 2004 [1949])

Inte heller detta steg skildras på ett tydligt sätt i GP:s rapportering. Visserligen säger Johan och Martin att de ljuger för att bli fria, men i ramen för GP behandlas detta mer eller mindre som en omständigt nödvändighet snarare än något som har med en direkt flykt att göra.

“På gårdagens presskonferens berättade Schibbye och Persson också att de ingenting menade av ångern i sin nådeansökan. Den var bara en charad för att bli fria.” (Vikingsson, 2012, 15 september)

14. Rescue from Without

Det kan även vara möjligt att hjälten i sitt återvändande hämtas hem av någon. Det kan vara någon som hjälper honom att återvända hem och fly undan men det kan också vara någon som tvingar hem hjälten mot sin vilja. Campbell menar sig på att det i dessa fall visar på ett samhälle som är avundsjukt på hjälten för att han står utanför det och därför vill ha honom tillbaka. Exempelvis finns ett parti i en av historierna om solguden Amaterasu där Amaterasu väljer att försvinna från världen och stänger in sig i en grotta. Varpå de åtta miljoner andra gudarna måste locka ut henne för att få tillbaka solen. (Campbell, 2004 [1949])

Detta steg har vi inte kunnat hitta i GP:s skildring av Johan Persson och Martin Schibbye. Visserligen följer Jens Odlander med dem hem på resan och journalister, privatpersoner och regering har alla jobbat för att få hem dem. Men den konflikten har redan fått sin lösning i och med att de blev benådade. Det har därför inget att göra med själva flygresan hem.

15. The Crossing of the Return Threshold

De två världarna hjälten besökt är ofta lika olika som dag och natt, liv eller död. Hjältens äventyr tar hen utanför sitt “land” och in i det okända. Där är hjälten en fånge eller i fara och hjälten återkomst till den vanliga världen beskrivs som att träda ut från “den andra sidan”. Samtidigt är de här två världarna egentligen en och samma. Den andra världen är en dimension av världen vi känner till. Utforskandet av den världen är i sig hjälten gärning. Steget *The Crossing of the Return Threshold* behandlar svårigheterna för hjälten att komma tillbaka till det normala livet efter att ha varit med om, ofta spektakulära, upplevelser som förändrat personen i grunden. (Campbell, 2004 [1949])

Detta steg gestaltas i flera artiklar. Ett exempel är i texten “Svårt att landa psykiskt” där gestaltningen “börjar” redan i rubriken.

“Trötta, men fokuserade. De säger att det är svårt att veta hur de egentligen mår psykiskt.”

“- Vi trodde nog friheten skulle vara lättare än den var... vi har haft svårt att sova och bara få i oss mat. Svårt att anpassa oss till något slags vanligt liv. “

“Hur reagerade ni när ni fick straffet på elva års fängelse-förvånade det er efter en rättegång där det var så uppenbart att ni var oskyldiga?”

“Kvar i ert gamla fängelse Kality... sitter journalister och oppositionella... Vad tänker ni om det? MS: - Att vi har ett oerhört ansvar. Vi har deras historier, vi har delat deras verklighet. Det är ett ansvar för oss att jobba med de frågorna, att lyfta de frågorna.” (Byström, 2012, 15 september)

I dessa exempel fokuserar man gestaltandet av hemkomsten på hur svårt det är att komma hem på riktigt. Hela artikeln *Svårt att landa psykiskt* är ett tydligt exempel på *The Crossing of the Return Threshold*. Istället för att ställa frågor om hur fantastiskt det är att sätta fötterna på svensk jord vill skribenten veta om svårigheterna. Istället för att fråga om benådningen frågar man om domen. Och som man frågar får man svar.

I texten “Livet efter mardrömmen”, som skildrar hemkomsten efter att det gått en tid, beskrivs återigen Johan Persson och Martin Schibbyes svårigheter med att återvända. Att omvärlden inte förstår. Att det är frustrerande och förnedrande.

“Ilskan hos Johan när han inser att den ursäkt till den etiopiska staten som han och Martin tvingats till bara timmar tidigare har kablats ut som någon form av sanning. Frustrationen över hemmaredaktioner som inte sätter saker i sammanhang, som inte söker kunskap, som inte på allvar försöker förklara varför en ursäkt är nödvändig och hur alternativen ser ut. Johan känner sig “våldtagen”.

“De ångrar att de åkte till Göteborg. Det har gått för kort tid. Visserligen har de varit på en debriefing. Två timmar tillsammans med en psykolog. Räcker det? Behöver de inte mer tid än så? Finns det inte massor som behöver bearbetas professionellt? Kanske. Psykologen har sagt att “psykisk sjukdom inte kan uteslutas.” De drar på munnen när de berättar det.” (Byström, 2012, 9 december)

Johan och Martin kämpar här vidare med att komma tillbaka men plågas samtidigt fortsatt av psykiska men och chocken av att komma tillbaka. De berättar om möjliga psykiska sjukdomar, går hos psykolog och laddar ner mindfulness-appar. Detta samtidigt som de mer än något annat vill sprida sina nya kunskaper vidare. De pratar med journalister, ställer upp på föredrag och planerar att skriva en bok.

Bildmässigt är *The Crossing of the Return Threshold* framträdande redan i “Svårt att landa psykiskt”. Johan och Martin har äntligen kommit hem, men de är helt utpumpade. Trötta och slitna. Något som framhävs ännu mer i detalj i en närbild på Johan Perssons ansikte som framhäver vilka slitsamma saker som de båda genomlevt. De är hemma men inte riktigt hemma. I artikeln som följer, “Glädje, kyssar och kramar” får vi även en bild där Johan Persson och Anna Roxvall sitter sida vid sida i ett bilsäte. Dels är bilden speciell då det egentligen var Anna Roxvall som skulle åkt på reportageresan med Johan. Det är en tydlig skillnad mellan de båda i det att Annas leende är vitt och brett medan Johan ser mer trött och uttryckslös ut.

I “Livet efter mardrömmen”, som gör en längre skildring av Johan Persson och Martin Schibbyes återkomst, så visar den första bilden Johan och Martin på tunnelbanan i Stockholm. Det finns en överklighetskänsla i normaliteten i bilden eftersom vi ser dessa, nu ovanliga människor, som varit fängslade i Etiopien, befinna sig i en fullkomligt vardaglig situation. Återigen ges känslan av att Johan Martin är hemma men ändå inte. Kanske kan de aldrig återvända (se även *Master of Two Worlds*).

På nästa sida får vi ytterligare bilder som illustrerar Johan Persson och Martins Schibbyes svårigheter med att komma tillbaka. En bild föreställer Anna Roxvall och Martin Schibbye sittandes i fåtöljer. Martin har händerna i ansiktet. Han är tillbaka men upplever det som svårt, tungt och jobbigt.

En mörk svartvit bild visar Johan Persson med slutna ögon på nästa sida. Bilden stämmer bra in för steget *Crossing of the Return Threshold* i det att vi ser Johan Perssons svårigheter med att komma tillbaka. Att kroppen är läkt men sinnet fortfarande värker på ett sätt vi inte fullt kan förstå.

16. Master of Two Worlds

Under resans gång har hjälten förändrats av världen och nu är det istället dags för hjälten att förändra världen. Hjälten är nu en mästare. En högre varelse som kan passera obehindrat mellan sina två "världar". Den nya och den gamla. Campbell jämför det med historien om Jesus och det parti i Bibeln som kallas för Kristi förklaring. (Campbell, 2004 [1949])

Detta steg gestaltas tydligt i ett par texter mot slutet i mediebevakningen:

“På presskonferensen tas ett blogginlägg av den moderata riksdagsledamoten Maria Abrahamsson upp. dagen efter frigivandet bloggade Abrahamsson: 'Två marxister som avskyr regeringen Reinfeldt är på väg hem, och regeringen Reinfeldt hyllar deras mod, det är så vi borgerligt sinnade fungerar.' Det var inget riktigt lyckat blogginlägg. Abrahamsson fick stark kritik. Johan, som ogillar att tala inför folk, finner sig omedelbart i situationen. Svarar avväpnande men kristallklart: 'Det är väl jätteskönt att vi lever i ett land där hon kan skriva vad hon vill.' Ingen konfrontation, ingen kritik, enbart ett stilla konstaterande om vikten av åsiktsmässig frihet. Persson och Schibbye vet bättre än de flesta i salen vad motsatsen innebär.” (Byström, 2012, 9 december)

Exemplet ovan visar på hur Johan (och i förlängningen Martin eftersom de är oskiljaktiga genom historien) tagit sig till ett högre plan av förståelse än Maria Abrahamsson, men också journalisterna vid presskonferensen. Det visar på att Johan och Martin besitter kunskaper och erfarenheter utöver det vanliga. Att de har utvecklats och att de inte längre begränsas på samma sätt. De är både vanliga människor och journalistiska väsen samtidigt.

I den avslutande artikeln i bilagan får Johan och Martin själva ge uttryck för hur de har förändrats, något som förstärker inramningen av detta steg.

“Hur har ni förändrats av de 438 dagarna? Martin: Jag kan peka på två tydliga förändringar. Jag är helt orädd, jag kan ta alla tjurar vid hornen, 'ja, skjut mig då'. Jag har stirrat döden i vitögat och klarat mig och det har gett mig en ny botten som kanske inte är helt positiv. Det andra är att jag blivit väldigt blödig. Jag har svårt att se sorgliga filmer. Man tar åt sig av historier. Inte så mycket iakttagare utan mer delaktig i det jag ser. Jag har varit utsatt och kan känna igen mig i andra människors lidande och det är någonting positivt.” (Byström, 2013, 15 september)

När det kommer till stegets representation i bilder är det mest framträdande i bilderna till *Livet efter mardrömmen* och *Skrivandet* gav distans.

I *Livet efter mardrömmen* är det återigen bilden som visar Johan och Martin på tunnelbanan. Overklighetskänslan i bilden fungerar nämligen dubbelt eftersom det känns märkligt att se så ovanliga människor i en så vanlig situation. Bilden särskiljer därför Johan och Martin som speciella. De är nu något större.

Det sista uppslaget i *Livet efter mardrömmen* visar Johan och Martin i olika situationer som visar deras nya liv hemma i Sverige. Johan Persson står och i en bild och talar om viktiga saker inför folk som lyssnar. I en annan har Johan och Martin ett samtal med Anna Roxvall där de särskiljs från henne. En tredje bild dokumenterar sedan det märkliga i att Johan Persson handlar skor. I texten konstaterar dessutom Johan Persson “att de kostar lika mycket som en halv biljett till Nairobi.” (Byström, 2012, 9 december) Något som kan ses som en slags exotifiering av Johan Persson. Alla bilderna har tydliga drag av *Master of Two Worlds*. De

visar alla på en skarp distinktion mellan Johan och Martin och andra människor. De visar dem som något högre stående värt att se upp till. Några som levt hårt men kan berätta om sina erfarenheter av det. Eller i Campbells termer personer som bemästrat den gamla och den nya världen. Johan Persson och Martin Schibbye är fortfarande svenska journalister men de har nu också blivit viktiga symboler för god journalistik och kampen om goda journalistiska värden runt om i världen.

I den sista texten, *Skrivandet gav distans*, får vi sedan en stor bild där Johan och Martin befinner sig i ett hav av böcker som de sitter och signerar. Miljön är nära på tempelliknande med ett stort fönstervalv och Sarah Lendrup och Nina Söder som assisterar dem. Böckerna är manifestationen av Johan och Martins erfarenheter som de tagit med sig hem och nu kan föra vidare.

17. Freedom to Live

Efter sin resa når hjälten slutligen frid. Inre som yttre demoner har besegrats och hjälten kan äntligen fritt välja vad den vill göra. Hjälten känner inte längre rädsla, ångest eller förväntning på samma sätt eller lever i nuet. Kanske väljer hjälten att sprida sin kunskap vidare, blir lärare eller en regent. Eller så kanske hjälten gifter sig och slår sig till ro. Det här slutet på resan behöver inte heller vara positivt. Hjälten kan även ge sig iväg för att den inte längre får ut något av sin gamla värld eller så kanske den gamla världen efter ett tag inte längre vill ha med hjälten att göra. Oavsett hur det slutar påbörjas på ett eller annat sätt en ny resa. (Campbell, 2004 [1949])

Detta steg är tätt sammankopplat med det tidigare steget *Master of Two Worlds* men med ett tydligare "avslutnings-perspektiv". Detta skildras i bilagans sista texter. Dels i *Livet efter mardrömmen*.

“Efter månaderna på Kality har de kontakt med några tungt kriminella som bär på fantastiska historier. De vill berätta några av dem... Och de kommer att fortsätta se till att Etiopien inte glöms bort, att de pågående övergreppen mot demokratiaktivister, journalister inte får ske i det tysta. Eller att den oljeborring som Africa Oil startar i Ogaden under 2013 kommer att uppmärksammas. Deras arena är en annan nu” (Byström, 2012, 9 december).

Texten kommunicerar tydligt här att kampen går vidare för Johan Persson och Martin Schibbye. Fast nu på ett högre plan än innan. Steget att gå vidare blir som tydligast i bilagans sista text, *Skrivandet gav distans*, som handlar om deras kommande bok.

“Johan Persson säger att de för ett år sedan inte visste hur många trappsteg som återstod i och med utgivningen av boken är de säkra på “att ett av de sista trappstegen har passerats.” (Byström, 2013, 15 september)

“Martin: Vi är gladare, lyckligare och friare. Det är en skönare känsla att vara klar med boken än att vara ute ur fängelset. Jag kan känna mig glad för första gången sedan vi kom hem. Det är ett nytt liv. Frihet är möjlig.” (Byström, 2013, 15 september)

Båda citaten visar på att Johan och Martin äntligen kan gå vidare och lämna resan bakom sig. Något som förstås även stärks av rubriken “*Skrivandet gav distans*. Fängelsevistelsen såväl som hemkomsten har varit slitsamma på dem och de har förändrats som personer, men nu kan

de lägga det hela bakom sig.

“Nu har det gått ett år sedan ni släpptes. Boken är klar. Hur resonerar ni om framtiden?”

Johan: Vi har inget intresse att bli Filip & Fredrik, men jag och Martin har rätt lika värderingar om journalistik, jag tror att vi kommer jobba igen men då gör vi det som fotografen Johan Persson och skribenten Martin Schibbye. Inte som Johan & Martin, inte som ett koncept. Martin: Det kommer att bli en friare och mindre kravfylld relation, när det yttre tvånget släpper kan vi inte fortsätta på samma fastkedjade sätt men självklart så har vi ju en djup respekt. Vi kände inte varandra innan, det var bra, vi hade bara en vänskap att vinna och en yrkesrelation att utveckla. Det vore kul att lyckas med ett reportage någon gång, det hade varit en fantastisk känsla.” (Byström, 2013, 15 september)

Johan och Martin är nu tillbaka och har friheten att själva välja hur deras liv ska se ut. Vinkeln är tydligt riktad på framtiden. Vad ska hända nu? Vad blir nästa steg för Johan och Martin? Deras resa har dokumenterats ner i boken. Deras berättelse får här en naturlig slutpunkt. Nu väntar istället nästa resa.

I bilderna framkommer steget som tydligast i de två sista texterna *Livet efter mardrömmen* och *Skrivandet gav distans*. Redan i bilden som visar att Johan och Martin sitter på tunnelbanan i Stockholm kan man skönja steget. Bilden har visserligen en överklighetskänsla men i just den här bilden är Johan och Martin likväl glada och bekväma med att vara hemma.

I *Skrivandet gav distans* ser vi Johan och Martin som sitter i ett rum fullt av böcker. I kontexten “*Skrivandet gav distans*” och det stora citatet “det var jävligt viktigt att skriva boken för att må bra i huvudet” så representerar bilden tydligt *Freedom to Live*. Hjältarna Johan och Martins resa är över och de har nått en inre frid. De går vidare genom att berätta. De sista bilderna visar dels anteckningar från deras dagar i öknen dels ett foto på Johan Persson strax innan gripandet. En påminnelse om *The Call*, där allt började. Deras resa som nu är över.

Johan och Martin har nu tagit sig igenom hela sin resa. I GP:s bilaga har de utvecklats från vanliga journalister till något större och viktigare. De fick sitt kall när deras reportageresa gick snett och de tillfångatogs och föll ner i den okända värld som var fängelset i Etiopien. Deras kall var att bli fria och kämpa för journalistiska rättigheter runt om i världen. Väl i fångenskap träffar de Jens Odlander och svenska ambassaden som blir deras medhjälpare på resan. Samtidigt tigger Carl Bildt och regeringen i frågan, kanske på grund av konflikterande intressen mellan svensk journalistik och stora internationella oljebolag. Något som gör att Johan och Martin inte bara är fångade etiopiensvenskar. De är journalister som kämpar för större värden. Väl i den främmande fängelsemiljön får Johan och Martin gå igenom en serie av olika fysiska och mentala utmaningar, såväl som utmaningar inom det Etiopiska rättväsendet där de senare döms till 11 år. De finner stöd i nära och kära såväl som andra journalsiter och svenska folket som backar upp dem. Till slut vinner ändå journalistiken genom att den tysta diplomatin vinner kraft och Johan och Martin släpps fria. De återvänder till Sverige, till nära och kära och till en journalistkår som hyllar dem. Samtidigt har något hänt med dem. De är inte längre samma Johan och Martin. De är inte längre vanliga journalister. De är offentliga personer och symboler för journalistiska värden, något andra ser upp till. Samtidigt är återkomsten svår. De plågas av mentala åkommor och arbetar sig igenom det genom att sprida sina erfarenheter vidare genom böcker, föredrag och samtal. De

skriver en gemensam bok som skänker dem frid och de känner att de äntligen kan börja lägga händelsen bakom sig. De är nu redo för fortsättningen. Att ta det hela vidare och bygga på erfarenheter från den tidigare resan. En ny "journey" kan börja, även om den här kanske sker på varsitt håll för Johan och Martin.

5. Diskussion och slutsatser

Utifrån vår undersökning kan vi dra flera slutsatser. Det första som går att se är att Joseph Campbells *the hero's journey* i allra högsta grad förekommer i Göteborgs-Postens bilaga om Johan Persson och Martin Schibbye. Vi kan hitta tydliga exempel på tolv av de sjutton stegen där undantagen utgörs *The Refusal of the Call*, *Woman as Temptress*, *The Refusal of the Return*, *The Magic Flight* och *Rescue from Without*.

Vi kan också se att stegen i så gott som alla fall följer efter varandra i samma kronologi som texterna presenteras i bilagan (i ordning av datum). Oftast innehåller varje artikel tydliga exempel på två närliggande steg i taget.

En reflektion vi gjort kring det hela är att historien som helhet blir "fylligare" i sitt innehåll allt eftersom fler steg upptäcks i berättelsen. Det blir som ett retroaktivt pussel där olika berättarkomponenter läggs i ordning efter stegens kronologi allteftersom de upptäcks. Exempelvis *Supernatural Aid*, som blir mer och mer definierat ju längre historien pågår. I början är tonen mer trevande när Jens Odlander beskrivs medan den mot slutet är självklart positiv.

Med stöd i vår undersökning kan vi även argumentera för att det pågår en stark framing genom historien. *The hero's journey* går tydligt att följa i artiklarna, vilket gör att Johan Persson och Martin Schibbye framställs som hjältar, försvarare av positiva värden och är personer att se upp till. Skulle vi se situationen kliniskt så har de blivit tillfångatagna, suttit i fängelse och släppts fria. Skildringen av deras resa skildras däremot med starka emotionella ord och inramningar som visar på en storslagen inre och yttre resa för Johan Persson och Martin Schibbye. En som tagit dem från vanliga journalister till journalistiska förebilder.

Detta kan vi jämföra med Kanjirathinkal och Hickeys artikel om medias rapportering om Gulfkriget. Där blir *the hero's journey* ett verktyg som används för att ge en bild av USAs involvering i konflikten som ett gudomligt uppdrag för att försvara stora demokratiska värden. I fallet med GPs rapportering om Johan Persson och Martin Schibbye blir effekten klart likartad, om än att det är mer personorienterat och handlar om stora journalistiska värden.

Att detta skulle vara medvetet gjort av Göteborgs-Posten är inget vi tror. Utifrån det kulturella perspektiv texterna är skrivet så kan det här tvärtom argumenteras vara en fantastisk skildring över Johan Persson och Martin Schibbyes resa. Stark, närgående och fylld av väldefinierade steg i *the hero's journey*. Om detta är rätt eller fel kan vi inte lägga någon värdering i.

Däremot visar vår undersökning på att journalistik och mytologi ligger närmare varandra än vad många kanske skulle kunna tro. I alla fall i det här fallet som vi studerat. Det går att argumentera för att det är så vi kommunicerar. Att vi ser världen i berättelser för att på ett lättare sätt förenkla och förstå samtiden. Därmed kan man säga att vi själva också är berättelser.

Paradoxen i fallet för Göteborgs-Postens rapportering av Johan Persson och Martin Schibbye är att man skildrar en sanning på ett inramat sätt som stämmer väl överens med hur en hjälteres resa inom mytologi är uppbyggd. Man skildrar alltså sanning genom myt. Något som blir ännu mer paradoxalt när nyhetsrapporteringen i sig handlar om att skapa uppmärksamhet kring och försvara journalistiska värden, så som strävan efter sanning och objektivitet. Man försvarar sanning med myt.

Men är då sanning och myt egentligen olika saker? Författaren Jack Lule argumenterar för att kopplingen mellan nyheter och myter i själva verket inte är så långsökt(2001). I den vardagliga användningen av ordet "myt" så har det betydelsen av något som inte är sant. Men myt i den här benämningen är detsamma som en uråldrig historia om fantastiska människor och händelser. Nyheter föreslår att det som rapporteras är fakta om riktiga händelser och riktiga människor. Men myt är inte detsamma som "överklighet". Det är inte något som är falskt. Att jämföra nyheter och myter är inte detsamma som att föreslå att det som står i nyheterna är falskt. Jack Lule beskriver myter och nyheter som att berätta mänsklighetens stora berättelser för mänskligheten.

"It follows the lead of scholars who see the stories of myth as a rich essential part of social life. In this view, myth is chetypal figures and forms to offer exemplary models for human life." (Lule, 2001, s14)

Det handlar alltså om arketytiska figurer och former. Ramverk som människor sedan fyller med betydelse.

"In terms of myth, they are patterns, images, motifs and characters, taken form and shaped by the shared experiences of human life, that have helped structure and shape stories across cultures and eras. They are fundamental figures and forces, such as heroes, floods, villains, plagues, patriarchs, pariahs, great mothers, and tricksters. Given life in narrative, they help create the fundamental, archetypal stories that are at the heart of human storytelling." (Lule, 2001, 15)

I det fallet är myter emotionellt laddade skildringar av verkliga känslor och betydelser. En beskrivning som även kan sägas stämma in på nyheter. Oavsett om de vill det eller inte så delar nyheter och myter på de tusenåriga berättarmodeller som vi använder för att kommunicera betydelser till varandra. Joseph Campbells *the hero's journey* kan antas bara vara ett av många exempel. Däremot går det att argumentera för att det föds en konflikt mellan myt och nyhet när journalistik vill anspråka på sanning och objektivitet genom myt. Detta eftersom journalistik i slutändan strävar efter objektivitet och sanning men gör det genom subjektiva skildringar. Tuchman (1978) skrev ju att nyheter skapas och inte "bara finns". Detta blir extra tydligt i de artiklar vi har undersökt, då "verkligheten" är otillgänglig för journalisterna eftersom skeendena sker i en diktatur och med huvudpersonerna fångslade. Då kan man verkligen tala om att nyheter skapas. På samma sätt som att gestaltning med hjälp av mytologiska modeller i sig inte ger falska och uppbyggda nyheter, är inte "skapade" nyheter med svårbekräftade fakta nödvändigtvis falska. Tvärtom utgör ju det normen för hur alla nyheter produceras (Schudson, 1989) och är därför bara ytterligare en nyans av journalistikens ständiga dilemma att skildra verkligheten objektivt, samtidigt som verkligheten ofrånkomligt tolkas subjektivt.

Förslag på vidare forskning

Ett av de logiska stegen att ta forskningen vidare är förstås att använda uppsatsen som avstamp för att se om *the hero's journey* kan hittas i andra svenska nyheter. Det kan handla om skildringar av sportstjärnor och kändisar såväl som direkta nyhetshändelser. Hur frekvent är den typen av historier? Varierar det mellan morgon- och kvällstidningar? Mellan olika medium? Är en del journalister mer angelägna att skildra reportage på det här sättet?

Det hade även varit intressant att försöka reda ut huruvida det här är något som kan påverka nyhetsvärderingen. Väljs nyheter och berättelser bort eller får lägre prioritet för att de stämmer dåligt överens med *the hero's journey*?

Den här typen av undersökningar behöver förstås inte heller begränsas till *the hero's journey*. Det hade även varit intressant att granska andra etablerade berättarelement så som Carl Jungs arketyper, Vladimir Propps folksagor eller Shakespears "Five act structure".

6. Referenser

- Altheide, D. (1996). *Qualitative Media Analysis* Thousands Oaks, California: Sage Publications.
- Bateson, G. (1972), *Steps to an Ecology of mind*. New York: Ballantine Books.
- Campbell, J. (2004) [1949] s. *The Hero with a Thousand Faces*. Princeton University Press.
- Chong, D., Druckman, J.N. (2007). *Framing theory*. Annual Review of Political Science 10, 103-126.
- D'Angelo, P., Kuypers, J, A(eds). (2010). *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives*. New York, NY: Routledge
- Djerf-Pierre, M., Wiik, J. (2012). Journalistiken och Journalisterna. I: Nord, L., Strömbäck, J.(red.) *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Ellwood, R. *The Politics of Myth: A Study of C.G. Jung, Mircea Eliade, and Joseph Campbell*. SUNY Press 1999.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (4 uppl) Stockholm: Nordstedts Juridik.
- Kahneman, D.; Tversky, A. (1984). *Choices, values and frames*. American Psychologist 39(4): 341–350.
- Land, J., & Svedberg, A. (2013) *Från olja till bläck- En studie om medias inramning av "Etiopiensvenskarna"*. Halmstad: Sektionen för Hälsa och Samhälle, Högskolan i Halmstad. Hämtan 2 december 2013 från: <http://hh.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A588283>
- Lule, J (2001). *Daily News, Eternal Stories - The Mythological Role of Journalism*. New York: The Guilford Press.
- Nelson, T.E; Clawson, R.A.& Oxley, Z.M. (1997). *Media framing of a civil liberties conflict and its effect on tolerance*. American Political Science Review 91(3), 567-583.
- Rose, G. (2012). *Visual Methodologies*, 3rd edition, London: Sage.
- Schudson, M. (1989) The sociology of news production. In: *Media Culture Society*. London: Sage.
- Tuchman G. (1978). *Making News*. New York: Free
- Van Gorp, B. (2010). Strategies to Take Subjectivity Out of Framing Analysis.

In: D'Angelo, Paul and Kuypers, Jim A (eds) *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives*. New York, NY: Routledge, 84-109.

Weiglej M. (1998) Women's Expressive Forms. I Foley, John Miles (Red)., *Teaching Oral Traditions* NY: Modern Language Association.

Westerståhl, J. (1983) Objective news reporting: general premises. I *Communication Research*, 10: 403-424.

Artiklar till kvalitativ analys - GP:s bilaga *Skenprocessen i Addis Abeba*, ordnat efter publikationsdatum.

Byström, G. (2011, 15 oktober). *De vet att de är oskyldiga*, Göteborgs-Posten, s 87.

Byström, G. (2011, 17 oktober). *Långa dagar i oviss väntan*, Göteborgs-Posten, s 50.

Byström, G. (2011, 4 december). *I grunden handlar det om pressfrihet*, Göteborgs-Posten, s 70.

Byström, G. (2011, 11 december). *Journalist på egen risk*, Göteborgs-Posten, s 70.

Byström, G. (2011, 22 december). *De blev ett hot mot regimen*, Göteborgs-Posten, s 4.

Augustsson, A., Rosencrantz, E. (2011, 22 december). *Nära och kära hade hoppet kvar in i det sista*, Göteborgs-Posten, s 4-5.

Augustsson, A., Rosencrantz, E. (2011, 22 december). *Reaktioner på domarna*

Byström, G. (2012, 15 september). *Svårt att landa psykiskt*, Göteborgs-Posten, s 4-5.

Byström, G. (2012, 15 september). *En lång och oviss väntan är över*, Göteborgs-Posten, s 5.

Johansson, A. (2012, 15 september). *Etiopien följer noga vad som skrivs och sägs*, Göteborgs-Posten, s 7.

Vikingsson, K. (2012, 15 september). *Glädje, kyssar och kramar*, Göteborgs-Posten, s 6-7.

Byström, G. (2012, 9 december). *Livet efter mardrömmen*, Göteborgs-Posten, s 4-9.

Byström, G. (2013, 15 september). *Skrivandet gav distans*, Göteborgs-Posten, s 66-69.

Byström, G. (2013, 2 november). *Skenprocessen i Addis Abeba*, Göteborgsposten, s 33.

Webbsida

Tvtropes (2013) *The Hero's Journey*. Hämtad 2013-12-03 från <http://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/TheHerosJourney>

Bergin, E. (2013, 6 december) *Kroppen förbereds för lit de parade*. SvD Nyheter. Hämtad 2013-12-10 från <http://www.svd.se/nyheter/inrikes/kroppen-forbereds-for-lit-de>

[parade_8797324.svd](#)

Carling, M. (2013, 23 november) *Curlandets baksida: Psykisk ohälsa*. SvD Nyheter. Hämtad 2013-12-10 från http://www.svd.se/nyheter/inrikes/curlandets-baksida-psykisk-ohalsa_8756452.svd

Helgeson, P. (2013, 5 december) *Jane Austens vägval övertygar inte alla*. SvD Kultur. Hämtad 2013-12-10 från http://www.svd.se/kultur/understrecket/jane-austens-vagval-overtygar-inte-alla_8796332.svd

Roth, H I. (2013, 26 november) *Järnridåns fall löste inte alla problem*. SvD Kultur. Hämtad 2013-12-10 från http://www.svd.se/kultur/understrecket/jarnridans-fall-loste-inte-alla-problem_8756022.svd

Bild:

The hero's journey, sida 3. Hämtad från <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Heroesjourney.svg> 2013-12-12. Fri Creative Commons licens.

7. Bilaga 1

7.1 Martin Schibbye och Johan Persson i Etiopien

Här följer en kortfattad redogörelse för Martin Schibbye och Johan Perssons tid i Etiopien utifrån sammanfattningar i media (Aftonbladet, 2012 & Göteborgs-Posten, 2013)

Juni 2011

Journalisterna Martin Schibbye, 31, och Johan Persson, 30, tar sig utan tillstånd in i Ogaden-provinsen i östra Etiopien. De tog sig in i landet via Somalia med hjälp av gerillan ONLF (Ogaden National Liberation Front) och är på plats för att granska övergrepp mot lokalbefolkningen i samband med utländska oljebolags (bland annat Lundin Petroleum) etablering i regionen.

1 juli 2011

Etiopiska myndigheter går ut med information om svenskarna som ska ha skadats och gripits av Etiopisk militär i samband med en eldstrid med ONLF.

4 juli 2011

Utrikesminister Carl Bildt kommenterar fallet för första gången: "Det är ett område vi har avrått från att resa till, för det är ett farligt område". Uttalandet kritiseras starkt när det framkommer att svenskarna var på plats för att granska Lundin Petroleum, ett bolag vars styrelse Carl Bildt tidigare satt i.

7 juli 2011

Svenskarna som har häktats åtalas nu i Addis Abeba för "stöd och deltagande i terrorverksamhet samt olovlig inresa i landet".

18 oktober

Rättegången startar, men förhandlingarna skjuts fram.

20 oktober

Svenskarna nekar till terrorbrott och förhandlingarna skjuts fram ytterligare.

1 november

Åklagaren medger att bevismaterial mot svenskarna har manipulerats.

3 november

Terrorbrott avskrivs. Istället riskerar svenskarna bli dömda för att ha "främjat terrorism".

21 december

Domen faller och Martin Schibbye och Johan Persson döms skyldiga till både understödande av terrorverksamhet och olaglig inresa i landet. De döms till elva års fängelse.

10 januari 2012

Svenskarna meddelar att de planerar att söka om nåd.

10 september 2012

Det etiopiska utrikesdepartementet meddelar att Johan Persson och Martin Schibbye tillhör de fångar som benådats i samband med det etiopiska nyåret. Samma dag släpps de och flyger till Istanbul för att vila ut och samla kraft inför hemresan.

14 september 2012

Johan Persson och Martin Schibbye landar på Arlanda och håller presskonferens.

September 2013

Boken "438 dagar- vår berättelse om storpolitik, vänskap och tiden som diktaturens fångar" släpps på Offside/Filter förlag.